



# ΑΜΒΩΝ ΠΑΓΓΑΙΟΥ

ΛΙΜΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ





# Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

## ΠΑΜΒΩΝ ΠΑΓΓΑΙΟΥ

Διμηνιαίο περιοδικό  
της Ίερας Μητροπόλεως  
Έλευθερουπόλεως

ΕΤΟΣ 1ο ♦ ΤΕΥΧΟΣ 5ο

### ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Ίερά Μητρόπολις  
Έλευθερουπόλεως  
Τ.Κ. 641 00  
Τηλ.: 25920-23450

### Ίδρυτής-Διευθυντής

Ό Σεβ. Μητροπολίτης  
Έλευθερουπόλεως  
κ.κ. Χρυσόστομος

### Έπιμέλεια ύλης

Πρωτ. Άθαν. Παπαδάκης  
Γεν. Άρχιερ. Έπίτροπος

Διανέμεται δωρεάν  
Συνδρομές προαιρετικές

### ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Γραφικές Τέχνες «ΜΕΛΙΣΣΑ»  
570 21 Άσπροβάλτα  
Τηλ.: 23970 23313  
Fax: 23970 21754  
e-mail: melissa2@otenet.gr

Ευχές προς τούς μαθητάς  
του Σεβ. Μητροπολίτου Έλευθ/πόλεως κ.κ. Χρυσόστομου 99

Πρωτ. Άθανασίου Παπαδάκη, Γεν. Άρχιερ. Έπιτρόπου  
Η ΑΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Τό ιδεῶδες πρότυπό μας 100

Σωτηρίας Δημ. Άργυρίου  
Τό σταυρολούλουδο 102

Σμαρώς Κζούνιας  
Πίστευε καί έρεύνα 103

Πρωτ. Θεοδώρου Παπαδοπούλου, Διδασκάλου  
Άναμνήσεις από τόν άλησμόνητο Πόντο 104

Δημοσθένους Άγγελίδου, Θεολόγου  
Ή όμογένεια στή Βόρεια Ρηνανία Βεσφαλία 106

Σεβ. Μητροπολίτου Έλευθερουπόλεως κ.κ. Χρυσόστομου  
«Δράξασθε παιδείας...» 108

Άρχιμ. Έλευθερίου Εύδοκίδη  
Τί είναι αίρεση; 110

Πρωτ. Άθανασίου Παπαδάκη, Γεν. Άρχιερ. Έπιτρόπου  
Ίερή άποδημία εις τήν Βασιλίδα τῶν Πόλεων 112

Θ. Λυμπεράκη Δικηγόρου-Ίστορικού  
Ύπηρξαν οί Έλευθερές έδρα τής έπισκοπής  
Έλευθερουπόλεως; 114

Χρονικά Ίερας Μητροπόλεως Έλευθερουπόλεως 116

**Έξώφυλλο:** Άγιος Δημήτριος. Φορητή εικόνα 9ου αί. του Ί. Προσκυήματος Παναγίας  
Φανερωμένης Ν. Ήρακλείτης.

**Όπισθόφυλλο:** Ή Άγία Σοφία. Τό παλλάδιον τής Όρθοδοξίας.

# Πρὸς τοὺς μαθητὰς τῆς Μητροπολιτικῆς μας περιφερείας ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ σχολικοῦ ἔτους 2006-2007

Ἀγαπητοὶ μου μαθητὲς

Πρῶτα στοὺς σεβαστοὺς σας Διδασκάλους καὶ κατόπιν σὲ σᾶς, εὐχομαι ἡ νέα σχολικὴ χρονιά, ποὺ ἀρχίζει σήμερα μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Ἀγιασμοῦ, νὰ κυλήσῃ μὲ **ὕγεια καὶ πρόοδο, τόσο στὰ μαθήματά σας, ὅσο καὶ στὸ ἦθος σας.**

Ἐμεῖς οἱ μεγαλύτεροι στὴν ἡλικία καὶ στὴν πείρα τῆς ζωῆς καὶ ἰδίως ὁ Ἐπίσκοπος τῆς περιοχῆς σας, ἔχομε ὑποχρέωση νὰ σᾶς ἐπαναλάβωμε μὲ ἀγάπη, ὅ,τι εἶναι πράγματι χρήσιμο νὰ ἀκούσετε καὶ πάλι τὴν ἡμέρα αὐτή. Δὲν μᾶς εἶναι ἄγνωστο, ὅτι στὴν ἡλικία σας μὲ τὴν ὀρμὴ τῆς νιότης, τοὺς ὀραματισμοὺς καὶ τὴν ἔντονη ἀγάπη στὶς χαρὲς τῆς ζωῆς, οἱ νουθεσίαι τῶν μεγαλύτερων δὲν εἶναι πάντοτε κάτι τὸ εὐχάριστο καὶ εὐπρόσδεκτο.

Μὴ λησμονεῖτε ὅμως, παιδιὰ, ὅτι τὰ χρόνια, καθὼς συσσωρεύονται στοὺς ὤμους μας, εὐρύνουν συγχρόνως τὸν ὀρίζοντα μπροστά μας, ὥστε νὰ διακρίνωμε καὶ νὰ σταθμίζωμε καλύτερα τὰ πράγματα τῆς ζωῆς, σὲ σημεῖο, ποὺ ὅσο αὐτοπεποίθησι καὶ νὰ ἔχετε στὶς γνώσεις σας καὶ τὶς ἀναμφισβήτητες ἰκανότητές σας, νὰ ὑστερεῖτε σὲ αὐτό.

Τί θέλωμε, λοιπόν, νὰ σᾶς ποῦμε μὲ ἀγάπη καὶ σεβασμὸ στὴν κρίση σας, ὡς ἐπικεφαλῆς τῆς τοπικῆς ἐδῶ Ἐκκλησίας; Τὸ ἐξῆς. **Προσπαθεῖστε, ὅσο μπορεῖτε, νὰ διακρίνετε καθαρά, ποιὸς σᾶς λέει τὴν ἀλήθεια καὶ ποιὸς πραγματικὰ ἐπιθυμεῖ τὴν πρόοδό σας.** Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ἀκούεται, μᾶλλον μέσα στὸν ὀρυμαγδὸ τῆς πολυφωνίας μόλις ξεχωρίζει, ἡ ταπεινὴ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἡ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ, ποὺ ζητᾷ ἀπὸ μικροὺς καὶ μεγάλους, ἀγνή ζωή, ζωὴ πίστεως στὸ Θεὸ καὶ ἀγάπης στὸν συνάνθρωπο, ἀγνὲς προθέσεις, δημιουργικὴ κοινωφελῆ ζωὴ. Μὲ ἓνα λόγο, ὅ,τι ἐπιγραμματικὰ ἐζήτησε κάποτε ἀπὸ τοὺς προγόνους μας χριστιανούς,

ποὺ ἔζησαν ἐδῶ στὴν περιοχὴ μας, ὁ μέγας Ἀπόστολος Παῦλος. «σᾶς παρακαλῶ, τοὺς εἶπε, αὐτὰ **νὰ σκέπτεσθε καὶ νὰ τηρεῖτε στὴ ζωὴ σας, «ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφημα,** εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος... (Φιλιπησίους 4, 8)

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος θὰ ἀκούσετε τὰ ἀντίθετα. Ὁ Ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ, ποὺ θυσίασε τὴ ζωὴ του γιὰ τὸ καλὸ τῆς Οἰκουμένης, μᾶς ἐκήρυξε αὐτά. Σύγχρονοι «Ἀπόστολοι» θὰ μᾶς ποῦν τὰ ἀντίθετα καὶ θὰ ζητήσουν ἀπὸ μελλοντικούς ὀπαδοὺς των ὄχι καθαρὴ ζωὴ καὶ ὄχι καθαρὲς προθέσεις. **Στὸ ὄνομα ἑνὸς παγκόσμιου ὀράματος ἐπιχειροῦν νὰ δημιουργήσουν ἓνα ἄθρησκο κόσμο,** χωρὶς τὶς ἠθικὰς ἀρχὰς ἐκεῖνες, στὶς ὁποῖες βασιζόμενοι οἱ πρόγονοί μας ἔζησαν μία θαυμάσια ὀρθόδοξη καὶ ἑλληνικώτατη ζωὴ. Ἕνα κόσμο μὲ ἄβουλα ὄντα, χωρὶς προσωπικότητα, ὅπου θὰ κυριαρχοῦν οἱ νόμοι τῶν ἐνστίκτων, ἡ ἀνελευθερία καὶ ἡ καταπίεσι.

Γι' αὐτὸ καὶ σήμερα, ἀγαπητὰ παιδιὰ, σᾶς ἐπαναλαμβάνω τὴν παλαιὰ καὶ πάντοτε χρήσιμη προτροπή. «Βλέπετε, τί ἀκούετε...» (Μάρκ. 4, 24). Ζεῖτε σὲ πολὺ καλύτερες ἀπὸ ἐμᾶς, ὅταν εἵμασταν μαθητὲς, ὕλικες συνθῆκες, ἀλλὰ μέσα σὲ ὑποουλους ἠθικοὺς κινδύνους. Σᾶς εὐχομαι, μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς πάντα ἀνοιχτὰ νὰ κρίνετε ὅ,τι σᾶς προσφέρει πνευματικὸ ἢ ἐποχὴ μας, ὥστε νὰ ἀποφύγετε τυχὸν ἐπικίνδυνες παγίδες κρατώντας μέσα στὴ ψυχὴ σας ὅ,τι ὠραῖο μας ἐκληροδότησε ὁ πολιτισμὸς μας, ὁ ἑλληνικὸς καὶ ὁ χριστιανικὸς.

Καὶ πάλι σᾶς εὐχομαι Καλὴ χρονιά καὶ ὁ Θεὸς πάντα μαζί σας.

Μὲ ἀγάπη  
Ο ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΑΣ

Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ



# Η ΑΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: τό ιδεῶδες πρότυπό μας

Πρωτ. Ἀθανασίου Παπαδάκη  
Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου

## 1. Ἡ Ἁγία Οἰκογένεια

**Κ**αὶ πῶς νὰ μὴν ἀναφερθῶ στὴν Ἁγία Οἰκογένεια, ποὺ ἀποτελεῖ καὶ πρό-τυπον μητρὸς καὶ υἱοῦ γιὰ μᾶς, ποὺ ἀποτελοῦμε τό Χριστεπώνυμο πλήρωμα; Καὶ ὁ Χριστὸς μας πέρασε νεανικά χρόνια ἀλλ' οὐδέποτε ἐξῆλθεν δόλος ἐκ τοῦ στόματος Αὐτοῦ. Ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς μὲ μία καὶ μόνο φράση του καλύπτει ὅλο τὸ φάσμα τῆς ἀγιότητος, τῆς σωφροσύνης, τοῦ μέτρου, τοῦ ἀνεπιλήπτου, τοῦ ἀπροσκόπτου καὶ ἀναμαρτήτου τῆς ζωῆς τοῦ Χριστοῦ μας. Ἀφοῦ ὁ ἴδιος μᾶς ἔδωσε πλήθος παραβολῶν καὶ ἱστοριῶν μὲ ἀντάρτες νέους καὶ πλανηθέντα πρόβατα «**Αὐτὸς ἦν ὑποτασσόμενος αὐτοῖς**» (τοῖς γονεῦσι) (Λουκ. β' 51). Δεύτερον πῶς νὰ μὴν ἀποκαλυφθοῦμε μπροστὰ στὸ μεγαλεῖον τῆς Πανάγνου Μητρὸς του; Κάποτε διέφυγε τῆς προσοχῆς τῆς Μητρὸς του καὶ «**ἀνεζήτουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσι καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς...** εὔρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων» (Λουκ. β' 44-46).

Τὶ εὐλογία! Καὶ τὰ δικά μας παιδιὰ ἂν χάνονται νὰ μὴ βρίσκονται σὲ σκοτεινὰ καταγῶγια, σὲ σκηνώματα ἁμαρτωλά, σὲ τόπους δυσώδεις καὶ βορβορώδεις, ἀλλὰ μέσα στὸ Ναὸ τοῦ Θεοῦ, ποὺ εὐωδιάζει θυμίαμα καὶ ποὺ τὸ φῶς τοῦ Κυρίου φαίνει τοῖς πᾶσι καὶ διανοίγει τὰ μάτια τῆς διανοίας μας γιὰ νὰ καταυγαζόμεθα ἀπὸ τίς θείες ἐκλάμψεις. Καὶ ἰδοὺ ἡ τρυφερὴ καὶ συγκινητικὴ στιγμή. Ὅταν τὸ ἀντίκρισε δὲν τὸ ἐπέπληξε, δὲν τὸ συμπεριφέρθηκε, θὰ λέγαμε, ἀνάρμοστα καὶ σκληρὰ, ἀλλὰ γεμάτη στοργή, τρυφερότητα καὶ ἀγάπη εἶπε: «**Παιδάκι μου γιατί τὸ ἔκανες αὐτό; Σὲ ἀναζητούσαμε ὅλη τὴ μέρα. Ἀνησυχίσαμε γιὰ σένα**» (Λουκ. β' 48) καὶ ἔλαβε τὴν ὑπέροχη ἐκείνη ἀπάντηση. «**Δὲν τόξερες μανούλα μου, πῶς ἔπρεπε νὰ μένω στὸ σπίτι τοῦ Πατέρα μου;**», (Λουκ. β' 49) ὁπότε ὁ Θεὸς λόγος Του ἀφ' ἐνὸς τὴν ἀφόπλισε καὶ ἀφ'

ἐτέρου τῆς θύμισε ἐκεῖνες τίς συγκλονιστικὲς στιγμὲς ποὺ λάβαινε τὸ μήνυμα, τὴ μέρα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, πῶς ἀξιώθηκε νὰ γίνῃ ἡ μητέρα τοῦ Θεοῦ. Τὴ στιγμή ἐκείνη τῆς ἤρθε στὸ νοῦ ἡ φράσις ἡ ἀγγελικὴ: «**Ἴδου συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν**» (Λουκ. α' 31). «**Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σὲ καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι**» (Λουκ. α' 34).

## 2. Φόβοι γονέων ἀνυπόστατοι

Καὶ ἔρχομαι στὴ δυσάρεστη πραγματικότητα τῆς σήμερον. Πόσο ἀρνητικοὶ εἶναι μερικοὶ γονεῖς **ὅταν βλέπουν τὰ παιδιὰ τους σὰν διψασμένα ἐλαφάκια νὰ τρέχουν στὸν Ἱερὸ Ναὸ**, τὰ καλλίρροα καὶ δροσερὰ νάματα, γιὰ νὰ σβύσουν τὴν πνευματικὴν τους δίψα; Πόσο ἀρνητικὰ ἀντιδροῦν ἀρκετοὶ γονεῖς; Ἄλλοι φοβοῦνται **μὴ τυχὸν τὰ παιδιὰ τους καὶ γίνουν μοναχοί**, ξεχνώντας τοῦ μοναχισμοῦ τὴν τεράστια συμβολὴ στὴ διάσωση τοῦ γένους καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἄλλοι ἀντιδροῦν μὲ τὸ σαθρὸ ἐπιχείρημα, πῶς **οἱ ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν παρωπίδες** καὶ τοὺς λείπει ὁ ρεαλισμός. Πόσο ἔξω πέφτουν; Ὅταν οἱ ἴδιοι φορώντας παρωπίδες ἀγνοοῦν τὰ ἑκατομύρια οἰκογενειῶν, τὰ ὁποῖα προσέφεραν τεράστιο θετικὸ ἔργο σὲ ὅλες τίς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, στὰ πολιτικά, πολιτειακά, θεολογικά, ἐπιστημονικά δρώμενα καὶ μάλιστα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μὲ ἡγέτας παιδιὰ πολυτέκνων οἰκογενειῶν. Ἄλλοι πάλι φοβοῦνται τὰ παιδιὰ τους νὰ προσέρχονται στίς ἐκκλησιᾶς **μὴ τυχὸν καὶ δὲν κάνουν οἰκογένειες**, μὴ τυχὸν καὶ παραμείνουν ἀγνὰ καὶ ἀφιερωμένα στὸ Ἱεραποστολικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας. Ἀντὶ τῆς ἀγνῆς ζωῆς ἐπιλέγουν τὴν ἀνήθικη, ἀντὶ τῆς σωφροσύνης, ἐπιλέγουν τὴν ἀναιδῆ γυμνότητα, ἀντὶ τοῦ Θεοῦ Λόγου ἠρτημένου μὲ τὸ θεῖον ἄλας ἐπιλέγουν τὴν ἀναιδῆ καὶ λιπαρὰ βωμολοχία, ἀντὶ τῆς γλωσσικῆς καλλιπέπει-  
ας τὴν ὁποῖα ἄφθονα μᾶς παρέχουν οἱ πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ οἱ Ἕλλη-



νες φιλόσοφοι προτιμοῦν τὴ γλῶσσα «ἀρχαῖα» μὲ πονηρὰ ὑπονοούμενα, μὲ λεξικὴ πενία καὶ καταθλιπτικὴ δεοντολογία.

### 3. Στὸ Γάμο τῆς Κανᾶ

Καὶ ἔρχομαι τέλος σὲ μία ἄλλη περίπτωση καὶ πάλι τῆς μητρὸς τοῦ Κυρίου. Φαίνεται πῶς ὁ Γάμος εἶναι συγγενικός, διότι γνωρίζει ἡ Παναγία μας ὀρισμένες βασικὲς λεπτομέρειες. Πολλὸς ὁ κόσμος. Τὸ κρασί τρέχει ἄφθονο. Οἱ πίθοι ἀδειάζουν. Τὴν διακατέχει ἀγωνία. Τί θὰ γίνῃ; Θὰ ἐκτεθοῦμε; Καὶ τότε πλησιάζει τὸν γιὸ τῆς. Μέσα στὴν ἁγία τῆς καρδιὰ ὑπάρχει βέβαιη ἢ ἐλπίδα ὅτι μόνον αὐτὸς μπορεῖ νὰ ἐπιλύσει τὸ πρόβλημα. Τὸν πλησιάζει μὲ ἀξιοπρέπεια καὶ τρυφερότητα. Τοῦ ὑποβάλλει τὸ αἴτημά τῆς: «Παιδί μου κρασί δὲν ἔχουν» (Ἰω. β' 3) καὶ ἀπὸ αὐτὸν πρωτίστως λαμβάνει ἀπόκριση, ποῦ στὰ δικά μας αὐτιά ἀντηχεῖ λίγο σκληρή, «Ποιὰ ἡ σχέση μεταξύ ἐμοῦ καὶ σοῦ γυναίκα;» (Ἰω. β' 4). Οὐσιαστικὰ πρόκειται περὶ ἀποκαλύψεως. Στὴ γλῶσσα μας θὰ τῆς ἔλεγε κάποιος, τί θὰ περίμενες ἀπὸ μένα νὰ κάμω; Ἄλλωστε καὶ ποῖος θὰ ἦταν σὲ θέση νὰ κάνει ὅτι ἔκανε αὐτός; Νὰ μετατρέψῃ τὸ νερὸ σὲ κρασί; Ἄρα λοιπόν μὲ τὴ φράση ποῦ εἶπε στὴ μητέρα του ἀνήγαγε τὸν ἑαυτό του ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινο στὸ θεῖον. Γι' αὐτὸ καὶ **ἤθελε νὰ τονίσει τὴ διαφορὰ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν Θεό.** Τὴ διαφορὰ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἀπὸ τὴν θεϊαν φύσιν. Σὲ λίγο μὲ τὸ θαῦμα τῆς Κανᾶ, τὸ ὑπερφυσικὸν θὰ ὑπερτεροῦσε τοῦ φυσικοῦ καὶ τότε οἱ φυσικοὶ κανόνες θὰ νικηθοῦν μπροστὰ στὴ δύναμη τοῦ θεϊκοῦ με-

γαλείου. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἡ Θεοτόκος Μητέρα του μαζί μὲ ὅλον τὸν κόσμον θὰ καθίστατο θεατὴς τῶν θαυμάτων Του. Καὶ ἐκείνη δὲν προσεβλήθη, δὲν ἀντέδρασε, παρὰ σὰν πολῦτιμα μαργαριτάρια περιέκρυβε μέσα στὴν καρδιὰ τῆς τοὺς λόγους τοῦ παιδιοῦ τῆς. Τί μεγαλεῖο μητρικῆς καρδιάς! Τί ἄφθαστη ταπεινοφροσύνη! Τί ὑπέροχη καρτερικότητα! Τί ἀνυπέβλητη πίστη καὶ τέλος τί πνευματικὴ εὐφροσύνη ἀναμένοντας ἀπὸ τὸ παιδί τῆς νὰ τελεσφορήσῃ θαυματουργικὰ ἢ ἐπιθυμία τῆς!

### 4. Χριστιανὲς Μητέρες!

Μητέρες, σεῖς ποῦ τὴ στιγμὴ αὐτὴ κρατώντας στὰ χέρια σας τὸ περιοδικὸ τῆς Μητροπόλεώς μας καὶ μελετᾶτε τοὺς λόγους μου θὰ αἰσθανόμουν πολὺ εὐτυχὴς ἐὰν τὸ παράδειγμα τῆς Παναγίας Μητρὸς μας καὶ Μητρὸς τοῦ Κυρίου μας γίνῃ κανόνας καὶ στὴ δική σας ζωὴ. Ὅλες σας καὶ ὅλοι μας σ' αὐτὴν τὴν κοινωνία ὅπου ἐπιπολάζει τὸ κακὸ, μὲ πολλὴ ἄνεση καὶ εὐκολία μποροῦμε νὰ βγάλουμε τὸ συμπέρασμα, πῶς ἐκεῖνο ποῦ μπορεῖ νὰ μᾶς σώσει εἶναι μόνον ἡ ἐπιστροφή πρὸς τὰ θέσμινα. Ἡ ἐπιστροφή πρὸς τὰ δικά μας πρότυπα. Ἡ ἐπιστροφή στὶς θεόπνευστες γραφές μας, ἡ ἐπιστροφή στὴν ἀγκαλιὰ τῆς θείας Μητέρας μας καὶ στὰ πόδια τοῦ γλυκοῦ μας Ναζωραίου.

Ἀπὸ τὴν  
Ἁγία  
Οἰκογένεια  
στὴν  
καθημερινότητα



# Τό σταυροβούλουδο

Ὅτε γνωρίζω νά σᾶς πῶ, πῶς φύτρως' ἐκεῖ, μικρό βλαστάρι τρυφερό, πάνω στό σκουπιδότοπο τῆς ἀνθρώπινης μισαλλοδοξίας. Ποιό χέρι ἀπλώθηκε ἀπό ψηλά κι ἔσπειρε τόν ἀγιασμένο σπόρο στό μυστικό θησαυροφυλάκιο τῆ γῆς, πού ἐκρυσβεστά σπλάχνα της τόν αἱματοβαμμένο Σταυρό τοῦ Χριστοῦ; Κι ἔπιασε νά ριζώνει καί νά κρατιέται δυνατά, ἀπό μιά μυστική δύναμη, πού τό προορίζε νά ταυτιστεῖ μέ τήν ἀγιότητα, νά μείνει τεκμήριο θαυμάτων;

Ἄπλωσε πρὸς τό φῶς τά τρυφερά του κλώνια, στόν ἥλιο τ' οὐρανοῦ τόν ζωογόνο, κι ἐκεῖνος ἔλαμψε ἀκόμα πιά πολύ, γιά ν' ἀγκαλιάσει τρυφερά τό θαυμαστό λουλούδι, νά ζωντανέψει τά μικρά πράσινα φύλλα καί νά ζυμώσει μέ τό ζεστό κι ἀνόθευτο φῶς του, ὅσους χυμούς ἡ ἅγια γῆ τοῦ Γολγοθᾶ εἶχε μαζέψει, γιά νά τό θρέψει.

Κι ἦρθαν οἱ ἀπαλές χρυσακτίνες του, πιασμένες χέρι-χέρι, γύρω ἀπ' τ' ἄχραντο λουλούδι, μέ μιά ὑπόσχεση, πῶς θά ναι πάντα ἐκεῖ, νά τό τυλίγουν μέ τή χάρη τους, νά τό στολίζουν μέ τή λάμψη τους, μή τό ἀγγίξουν βέβηλα χέρια, μή τό πατήσουν τά βαρειά βήματα τῆς ἀγριότητος. Ἦρθε κι ὁ ἀγέρας, φορτωμένος μ' ὅλα τά μύρα ἀπ' τῆς γῆς τά λούλουδα, νά τό μυρώσει, κι ἔπιασε νά διαλέγει ἕνα πρὸς ἕνα, ὅμως δέ δρέθηκε κανένα ἄξιό του καί ταιριαστό, παρὰ μονάχα μιά εὐωδιά λεπτή κι οὐράνια, ἀπ' τοῦ Παράδεισου τά μύρα διαλεγμένη, ἦρθε καί πότισε κάθε λευκό του ἀνθάκι, κάθε του φύλλο τρυφερό, τίς ρίζες του καί τόν κορμό, γιά νά ναι τοῦ Θεοῦ ἀνθός, τῆς γῆς μας ὅλης ἀγιασμός.

Κι ὅπως ξεχύθηκε στήν Πλάση ἡ εὐωδιά, ἦρθαν τῆς νιότης τά γλυκόλαλα πουλιά νά τόν ὑμνήσουν, κι οἱ πεταλοῦδες τῆς ἀγνῆς χαρᾶς κι οἱ μέλισσες, τῆς προκοπῆς γεννητρες, κι ὅλοι οἱ Ἄγγελοι ἀνάλαφροι, φωτοντυμένοι, σ' ἕνα συμβούλιο μυστικό, ποιό ὄνομα νά δώσουν στό πανώριο λουλούδι.

Σωτηρία Δημητ. Ἀργυρίου

Μά 'κεῖνο ἔπιασε δουλειά,  
μέ τή γλυκειά του εὐωδιά,  
τὴν Ἄγια Ἐλένη νά ὀδηγήσει,  
καί τοῦ Χριστοῦ μας τό Σταυρό,  
τό Τίμο ξύλο, τό ἱερό,  
ἀπ' τό χῶμα ν' ἀναστήσει.

Καί τότε ἀκούστηκε φωνή  
ἐνός Ἀγγέλου, δυνατή,  
ποῦταν ντυμένος στά χρυσᾶ του:  
Ἄφοῦ ἐχάραξε ὁδὸ  
στοῦ Βασιλέως τό Σταυρό,  
«βασιλικός» τό ὄνομά του.

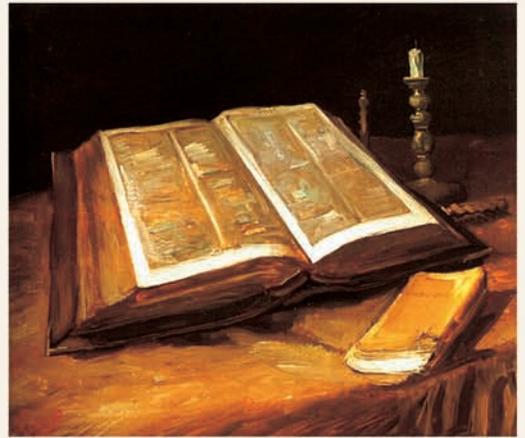
Σέ ἀρμονία θαυμαστή  
τά δύο τους ἔχουν ὀριστεῖ  
πάντα μαζί νά συνταιριάζουν.  
Βασιλικός μέ τό Σταυρό,  
σ' ἕνα ἀγκάλιασμα ἱερό,  
πού τούς πιστούς καθαγιάζουν.

Ἦ εὐωδιά τ' οὐρανοῦ,  
πού συνεπαίρνεις κάθε νοῦ,  
ὅταν μέ πίστη σ' ἀνασαινεῖ,  
ἀπό τόν τάφο τῆς φθορᾶς  
σ' ἅγιο λειμῶνα τῆς χαρᾶς  
τ' ἅγιο σου μύρο μ' ἀνασταίνει.



# Πίστευε καὶ ἐρεῦνα

(προβληματισμοὶ καὶ σκέψεις)



**Μ**έρες τώρα βομβαρδιστήκαμε σὲ ἐκπομπές μέσων μαζικῆς ἐνημέρωσης καὶ ἐπικοινωνίας γιὰ «κρυμμένη ἀλήθεια» γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰούδα, γιὰ ἀπόκρυφες ἀλήθειες σὲ ἀπόκρυφα κείμενα.

Κυκλοφόρησαν σχετικὰ βιβλία, προβλήθηκε κινηματογραφικὴ ταινία, ἄς μὴν τὰ ἀναφέρουμε ὀνομαστικὰ καὶ ἐμεῖς, γιατί ἀρκετὰ πιὰ διαφημίστηκαν καὶ ἐξάλλου ἀμφισβητήθηκαν ἀπὸ καλλιτεχνικὴ ἀποψη.

**Ἐξυπνοὶ καιροσκόποι πού κερδοσκοποῦν ἐκμεταλλεόμενοι τὸ πνεῦμα ἀναζήτησης πού εἶναι, ὄχι μόνο, φυσιολογικὸ γνῶρισμα, ἀλλὰ καὶ εὐθύνη τοῦ σκεπτόμενου ἀνθρώπου.**

Ὅμως εἶναι ἀξιοπερίεργο ὅτι, ἐνῶ ποτὲ δὲν ἔχουμε μελετήσει καὶ κατὰ συνέπεια σαγηνευτεῖ ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφή, ὅπως τὴν καθιέρωσαν ὡς Κανονικὴ οἱ Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι, γοητευόμαστε ἀπὸ «κεκαλυμμένες ἀλήθειες» ἀπόκρυφων κειμένων.

**Δηλαδή ποιά κρυμμένη ἀλήθεια ὑπάρχει στὸ «Ξακουστὸ» εὐαγγέλιο τοῦ Ἰούδα, ὅταν ἡ θεογονία καὶ ἡ κοσμογονία πού περιγράφεται σὲ αὐτό, δὲν θὰ ἔλκυε οὔτε σὰν παραμῦθι ἓνα παιδί;**

Γιατί δηλαδή δὲν μᾶς ἱκανοποιεῖ ἡ ὀρθόδοξη πατερικὴ μας παράδοση, πού ἀναγνωρίζει τὸν καθένα μας ἰδιαίτερα σὰν παιδί τοῦ Θεοῦ κι ὅτι δὲν ἀναφέρει πουθενὰ γιὰ ἐπιλογή ἐκλεκτῶν ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Θεό.

Αὐτὴ ἡ ἐννοια τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐπιλέξει ἐὰν θὰ καλλιεργήσει τὰ χαρίσματα τοῦ «κατ' εἰκόνα» γιὰ νὰ φτάσει στὴν ἀγιότητα, στὸ «καθ' ὁμοίωσιν», εἶναι ἀσήμαντη μπροστὰ στὴν ἐννοια τοῦ ἀνθρώπου, ἔρμαιου τῆς τύχης του, «ἀνάξιο νὰ εἰσέλθει στὸν οἶκο πού ἔχεις δεῖ, γιατί αὐτὸς ὁ τόπος

ἔχει κρατηθεῖ γιὰ τοὺς ἁγίους», σύμφωνα μὲ τὸ «φημισμένο» εὐαγγέλιο τοῦ Ἰούδα;

Προσπαθοῦμε ἀγωνιωδῶς νὰ βροῦμε μιὰ κάποια ἐπιρροή φιλοσοφικῶν ρευμάτων γιὰ νὰ βαπτίσουμε «μεγάλα» τὰ «ἀσήμαντα». **Μάταιη ἀνάλωση νόησης.**

Ἐντυπωσιακὰ εἶναι τὰ ἐρωτήματα στὶς ἐκπομπές πού τίθενται: «Μήπως ὁ Ἰησοῦς εἶχε νυμφευθεῖ τὴ Μαγδαληνή, μήπως εἶχε παιδιά;»

Καὶ ἔχει τόση δύναμη ὁ κληρὸς πού «κυβερνάει», κατὰ πολλοὺς, τὴ θρησκευτικὴ μας συνείδηση, νὰ κρύψει τοσούτους αἰῶνες τὴν ἀλήθεια;

Κατὰ πρῶτον, **ἡ πατερικὴ παράδοση διακρίνει τοὺς τρεῖς τύπους χριστιανοῦ, τὸν ἐλεύθερο** (αὐτὸν πού πιστεύει ἐλεύθερα), **τὸν μίσθιο** (αὐτὸν πού πιστεύει γιατί περιμένει ἀμοιβὴ καὶ **τὸν δοῦλο** (αὐτὸν πού πιστεύει γιατί φοβᾶται τὴν τιμωρία). Ὁ ἰδανικὸς λοιπὸν χριστιανὸς θὰ μπορούσε νὰ «κυβερνῆται»;

Κατὰ δεύτερον, τὸ μόνο δέβαιο εἶναι ὅτι ἐὰν ὑπῆρχε τέτοια ἀλήθεια, μέλη τῆς ἴδιας «συνωμοτικῆς» ὁμάδας θὰ τὴν εἶχαν ἀποκαλύψει.

**Ἄρα μάταια ψάχνουμε γιὰ κρυμμένες ἀλήθειες.** Ἄς μελετήσουμε πρῶτα τὰ ἱερά μας κείμενα, αὐτὰ τὰ λεγόμενα «κανονικά», τὴν πατερικὴ μας παράδοση, ἄς νιώσουμε τὴν ὀρθόδοξη μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας, καὶ τότε ἄς μελετήσουμε χωρὶς προκαταλήψεις, ἀλλὰ μὲ προσοχὴ καὶ τὰ ἀπόκρυφα κείμενα.

Καιροσκόποι, κερδοσκόποι  
ἐκμεταλλευτές ἱερῶν  
καὶ ὀσίων...

Σμαρῶ Κζούνια  
Διδ. Θεολογίας- ἐκπαιδευτικὸς



# Ἀναμνήσεις ἀπὸ τὸν ἄλησμόνητο Πόντο

Τοῦ Πρωτ/ρου  
Θεοδώρου Παπαδοπούλου,  
Διδασκάλου

**Ο**ἱ πρῶτοι  
τολμηροὶ Μι-  
λήσιοι ἀποί-  
κοι ἐχτίσαν τὴν Σινώ-  
πη τὸν 8ο π.Χ.  
αἰώνα. Πρῶτα ἐ-  
φτιαξαν τὰ δύο λι-  
μάνια τῆς σέ δύο  
ἀντίστοιχους ὄρμους  
καί τή χρησιμοποίη-  
σαν σάν ὀρμητήριο  
γιά τὰ μεγάλα ἐξε-  
ρευνητικά ταξίδια  
τούς μέ ἀντικειμενικό  
σκοπό νά ιδρύσουν  
καί ἄλλες ἀποικίες  
στά βόρεια Μικρα-  
σιατικά παράλια.

Ἡ Σινώπη, ἡ Μητρό-  
πολη τῶν ποντιακῶν πό-  
λεων, ἰδρυσε ἀργότερα  
τά Κοτύωρα, τὴν Κερα-  
σούντα καί ἀργότερα τὴν  
Τραπεζούντα καί ὅλες τίς  
πόλεις τοῦ ἀνατολικοῦ Πόντου.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι στήν περίοδο τῆς  
ἀπόλυτης κυριαρχίας τους στήν θάλασσα,  
ἔστρεψαν τό ἐνδιαφέρον τους στόν Πόντο  
γιά νά διευρύνουν τόν παραγωγικό τους  
χώρο. Πρῶτος ὁ Περικλῆς ἔστειλε τόν στόλο  
του γιά νά ὑποχρεώσει τίς Ἑλληνικές πόλεις  
νά ἐνταχθοῦν στήν Συμμαχία του.

Οἱ Ἀθηναῖοι ὀνόμασαν τὴν Σαμφούντα  
-Πειραιά καί ἰδρυσαν ἀνατολικά τῆς Τραπε-  
ζούντας ἀποικία πού τὴν ὀνόμασαν Ἀθήνα.  
Ἴσως ἡ Τραπεζούντα νά εἶναι ἡ μοναδική πό-  
λη τοῦ Πόντου πού ἀπέφυγε τὴν Ἀθηναϊκή  
κυριαρχία, γιατί καί ἡ ἴδια ἦταν ἰσχυρή.

Οἱ Πέρσες μπῆκαν στήν κοιλάδα τοῦ Ἄλυ-  
ποταμοῦ στά 368 π.Χ. καί κατέλαβαν τὴν



## Ἕνα ἱστορικό, λιτό, σαφές καί νοσταλγικό Πανόραμα τοῦ Πόντου

Σαμφούντα, ἐκμεταλ-  
λευόμενοι τό μοναδικό  
ἄνοιγμα μεταξύ τῶν  
βουνῶν τῆς Παφλαγο-  
νίας καί τοῦ Πόντου καί  
συνέχισαν δυτικά μέχρι  
τὴ Σινώπη. Δέν ἐπιχεί-  
ρησαν νά προχωρή-  
σουν ἀνατολικά καί ὄχι  
μόνον αὐτό, ἀλλά οἱ  
περσοκρατούμενες πό-  
λεις διατήρησαν δε-  
σμούς μέ τίς ἀδελφές  
πόλεις τοῦ ἀνατολικοῦ  
Πόντου, διατήρησαν  
τὴν γλῶσσα, τὰ ἥθη,  
τὰ ἔθιμα καί τίς παρα-  
δόσεις.

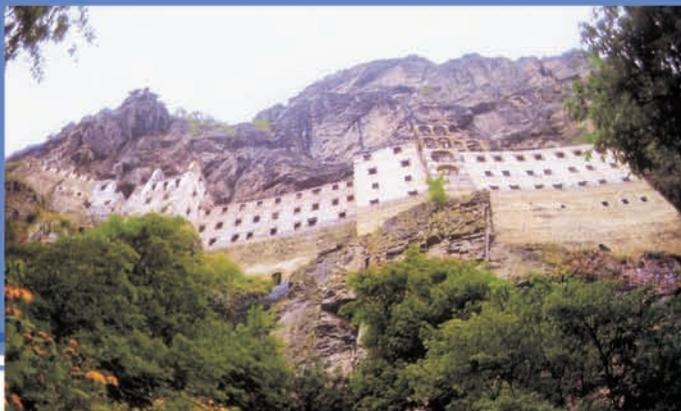
Οὔτε ὁ στρατός τοῦ  
Μεγ. Ἀλεξάνδρου δέν  
προχώρησε βορειότερα  
ἀπὸ τὴν Ἄγκυρα καί ὁ  
δυτικός Πόντος ἐξακο-  
λούθησε νά ζεῖ τὴν Περσι-

κή κυριαρχία καί νά **διοικεῖται ἀπὸ Πέρσες σα-  
τράπες, ὅπως ὁ Μιθριδάτης, πού κήρυξε τὴν  
περιοχή ἀνεξάρτητη.**

Πολύ ἀργότερα οἱ Μιθριδάτες κατέλαβαν  
τὴν Κερασούντα καί τὴν Τραπεζούντα καί  
ἄπλωσαν τὴν κυριαρχία τους σέ ὅλη τὴν πα-  
ραθαλάσσια περιοχή.

Ἡ Ρωμαϊκή κυριαρχία ἀκολούθησε καί μάλι-  
στα οἱ Ἑλληνικές πόλεις πού ἀντιστάθηκαν  
πλήρως τὴ συμμετοχή τους στοὺς Μιθριδα-  
τικούς ἀγῶνες πολὺ ἀκριβά. Μόνον ἡ Τραπε-  
ζούντα δέν τιμωρήθηκε γιατί εἶχε τηρήσει  
οὐδέτερη στάση. Τὰ τείχη τῆς τὴν γλύτωσαν  
ἀπὸ τὴ Ρωμαϊκή ὀργή, ἐνῶ οἱ ἄλλες πόλεις  
τοῦ Πόντου καταστράφηκαν.

Οἱ ἴδιοι οἱ Ρωμαῖοι κυρίαρχοι πιά τοῦ Πό-



ντου, καί ὅπως ἡ περιοχή ἦταν ζωτικῆς στρατηγικῆς σημασίας, γιά νά ἐπιβληθοῦν στή μείζονα περιοχή τῆς Ἀνατολῆς ὑποχρεώθηκαν νά ἀλλάξουν τακτική καί ἀνοικοδόμησαν τίς πόλεις καί υἰοθέτησαν τόν Ἑλληνικό Πολιτισμό. Παράλληλα ἔχτισαν τήν Νεοκαισάρεια καί τοποθέτησαν ἐκεῖ τόν Διοικητή τοῦ Πόντου.

**Οἱ Βυζαντινοί προήγαγαν τήν περιοχή σέ προμαχώνα τῆς Αὐτοκρατορίας** καί ὀργάνωσαν τήν ἀμυντική του θωράκιση. Πρῶτα ἴδρυσαν τήν Ἐπισκοπή Τραπεζούντας τόν 5ο μ.Χ. αἰῶνα, ἀνοικοδόμησαν ἐκκλησίες καί κάστρα καί βελτίωσαν τό λιμάνι τοῦ Δαφνούντα. Ἐχτισαν ἀποθήκες, στάβλους, πανδοχεῖα καί κατέστησαν τήν Τραπεζούντα τό πιά σημαντικό διαμετακομιστικό κέντρο πού ἐξυπηρετοῦσε τό ἐμπόριο ἀπό τίς χῶρες τῆς Ἀνατολῆς στήν Κωνσταντινούπολη, καθώς καί τόν ἀνεφοδιασμό τοῦ στρατοῦ τους.

**Ὅταν στά 1204 δημιουργήθηκε ἡ Ποντιακή Αὐτοκρατορία τῆς Τραπεζούντας,** ἡ πρωτεύουσα τοῦ Πόντου παρουσίασε θεαματική ἀκμή καί ἀνέστησε τήν παλιά ἐμπορική της αἴγλη.

Ὁ Πόντος ἐκχριστιανίστηκε στήν διάρκεια τῆς Ρωμαϊκῆς κατοχῆς, ὅταν ἡ λατρεία τοῦ Ἑσταυρωμένου Ἰησοῦ γιά τήν ὁποία τόσο ἀγωνίστηκε ὁ Ἅγιος Εὐγένιος ὁ Τραπεζούντιος, ὁ προστάτης τῆς Τραπεζούντας καί ὀλόκληρου τοῦ Πόντου, ἀντικατέστησε τήν παλιά μιθραϊκή λατρεία.

Πολύ σύντομα τό ὄρος Μιθραῖον ἔξω ἀπό τά Ἀνατολικά τείχη τῆς Τραπεζούντας, ἔγινε τό κρυφό προσκύνημα τῶν πρώτων Χριστιανῶν.

**Στή διάρκεια τῆς Ὀθωμανικῆς τυρανίας καί τῶν βίαιων ἐξισλαμισμῶν, οἱ Πόντιοι ἀντέδρασαν καί διατήρησαν τήν ἐθνική τους ταυτότητα καί τή Χριστιανική τους πίστη,** καί ὄχι

μόνον αὐτοί, ἀλλά καί ὅλοι οἱ λαοί τῆς ὄρεινῆς ἐνδοχώρας πού εἶχαν ἐξελληνιστεῖ καί ἀργότερα εἶχαν ταυτίσει τήν δική τους ὑπόσταση μέ τήν ἐπιβίωση τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Ὁ μέγας ἐκεῖνος πληθυσμός τοῦ Πόντου εἶχε πανάρχαια ἀδιάκοπη ἑλληνική ἱστορία καί μιλοῦσε ἐκεῖνο τό ἰδιάζον ἀρχαῖον γλωσσικό ἰδίωμα.

Ὁ χαρακτήρας του ἑλληνικότατος ἀπό τά δυτικά μέχρι τά ἀνατολικά του σύνορα, ἀπό τήν ἀπώτατη ἀρχαιότητα μέχρι τά χρόνια τῆς Βυζαντινῆς κυριαρχίας καί συνέχιζε σάν ἀκμάζουσα καί αὐτόνομη πολιτεία μέχρι τίς ἀρχές τοῦ αἰῶνα μας.

Τό Ἑλληνικό στοιχεῖο τοῦ Πόντου διατηρήθηκε, τό εὐφυέστερο, χάρις στήν ἠθική καί πνευματική του ὑπεροχή, χάρις στή συνοχή καί ὁμοιογένειά του. Ἡ ὠραιότατη δημοτική ποίηση, τά θαυμάσια συναξάρια καί τά παραμῦθια πού ἀκούγαμε ἀπό τίς γιαγιάδες μας, οἱ ἀκραιφνῶς ἑλληνικές παραδόσεις, ἡ διατήρηση τῶν ἠθῶν καί ἐθίμων, καθαρὰ ἑλληνικῶν, ἡ ἰσχυρή ἐθνική συνείδηση, ὁ θερμότατος πατριωτισμός, εἶναι στοιχεῖα πού καταμαρτυροῦν τήν ἑλληνικότητα τῆς ἀλησμόνητης ἐκείνης πατρίδας.

Ἡ πίστη τους στό Χριστό καί ὁ ἔρωτας στήν ἐλευθερία τούς ἔδωσαν τή δύναμη καί τήν ἀντοχή γιά νά ἀντέξουν πέντε αἰῶνες τήν Τουρκική τυραννία. Ὁ κίνδυνος τούς ἐμφύχωνε, τούς θωράκιζε, τούς τόνωνε, τούς χαλύβδωνε καί τούς ἔνωσε καί ἀκόμη τούς συσπείρωνε. **Ἦρθαν τόσες καί τόσες συμφορές μά ὁ Ἑλληνισμός τοῦ Πόντου δέν κάμφθηκε, δέν κουράστηκε, δέν λιποψύχησε καί ποτέ δέν ἀποθαρρύνθηκε.** Ἐγνώριζε τήν ἀκριτική του ἀποστολή. Ὁ Πόντιος ἐγνώριζε ὅτι ἡ ἐλευθερία του ἀπαιτεῖ θυσίες καί ἡ καταξίωσή του στόν περιγυρό του ἀπαιτεῖ μόχθο καί τιμότητα.

Του Δημοσθένους Ἀγγελίδου,  
Θεολόγου

Ἀπό τήν  
Ἐκκλησιαστική  
ζωή στή  
Γερμανία.

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ

106

**Ἡ** δεκαετία τοῦ 1960 ἦταν καταλυτικής σημασίας γιά τή μετανάστευση. Ὑστερα ἀπό διεξοδικές συζητήσεις μέ τούς ἐδῶ συμπατριῶτες, οἱ ὁποῖοι σήμερα εἶναι συναξιούχοι, γίνεται φανερό ὅτι ἔφθασαν στή Γερμανία, ὅπως καί στά τέσσερα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα, στή δεκαετία τοῦ 1960.

Δέν εἶναι τοῦ παρόντος νά ἐξηγήσουμε τούς λόγους πού ὀδήγησαν τούς ἀνθρώπους αὐτούς στή μετανάστευση. Πάντως φαίνεται πώς σέ λόγους κοινωνικο-πολιτικο-οικονομικούς κυρίως, θά πρέπει νά ἀναζητήσουμε τή βάση καί τήν αἰτία τῆς μετανάστευσης.

Σήμερα ὑπάρχουν στή ξενιτειά οἱ παππούδες μέ τά παιδιά τους καί τά ἐγγόνια τους. Οἱ μετανάστες αὐτοί στή χώρα ὑποδοχῆς φρόντισαν νά μάθουν τή γλῶσσα, τά ἦθη καί ἔθιμα χωρίς νά χάσουν οὔτε λεπτό τίς παραδόσεις καί τή γλῶσσα τῆς πατρίδος. Τό σημαντικότερο δέ εἶναι τό γεγονός, ὅτι φρόντισαν νά μεταλαμπαδεύσουν αὐτά τά δεδομένα τῆς πατρίδος στό παιδιά τους καί τά ἐγγόνια τους.

Σ' αὐτό βοήθησε πολύ τό ἑλληνικό κράτος καί ἡ Ἐκκλησία καί ιδιαίτερα τό σεπτό κέντρο τῆς φιλάτης Ὁρθοδοξίας τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο. Τό ἑλληνικό κράτος βοήθησε καί βοηθᾷ μέ τή δημιουργία Σχολείων Δημοτικῶν, Γυμνασίων καί Λυκείων· τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο συστήνοντας Μητροπόλεις, σέ κάθε κράτος πού ὑπάρχουν Ἕλληνες.

Αὐτό ἔγινε καί στή Γερμανία καί στό Κρατίδιο τῆς Βόρειας Ρηνανίας Βεσφαλίας, ὅπου λειτουργοῦν Δημοτικά, Γυμνάσια καί Λύκεια καί ὅπου εἶναι ζωντανή ἡ παρουσία τῆς Ἐκκλησίας. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι στή Βόρεια Ρηνανία Βεσφαλία ζοῦν καί δραστηριοποιοῦνται τά 2/3 τῶν Ἑλλήνων πού ὑπάρχουν στή Γερμανία, ὡς μετανάστες. Οἱ πρῶτοι Ἕλληνες

ἔκαναν διάφορες ἐργασίες. Ἡ κυριότερη ἦταν τό ἐργοστάσιο. Σιγά-σιγά τό ἐμπορικό δαιμόνιο τῶν Ἑλλήνων τούς ὀδήγησε στό νά δημιουργήσουν δικές τους ἐπιχειρήσεις ὅπως: Ἑστιατόρια μέ ἑλληνικές σπεσιαλιτέ, στεγνοκαθαριστήρια, ραφεῖα, ζαχαροπλαστεία, καφετέριες, ταξί, σαντουϊτσάδικα μέ γύρο, κοτόπουλα καί πατάτες τηγανιτές τά γνωστά imbiss, περίπτερα μέ τσιγάρα, ἐφημερίδες καί ψιλικά κ.ἄ.

**Σημεῖο ἀναφορᾶς τῶν Ἑλλήνων τῆς Διασπορᾶς ἡ Ἐκκλησία καί τό Ἑλληνικό Σχολεῖο.** Στήν Ἐκκλησία στηρίζουν τίς ἐλπίδες τους καί ἡ σωστική κιβωτός γίνεται τό ὄχημα σύνδεσης τοῦ Ἑλληνα μέ τήν Πατρίδα, σέ ὅτι ἀφορᾷ τή γλῶσσα, τά ἦθη καί ἔθιμα. Τό Σχολεῖο παρέχει τήν οὐσιαστική δυνατότητα ἀξιοποίησης τοῦ ἐμφυλου ὕλικου. Τά παιδιά φοιτοῦν στό σχολεῖα καί λαμβάνουν στό τέλος τῶν σπουδῶν τούς τίτλους οἱ ὁποῖοι ἀναγνωρίζονται στήν Ἑλλάδα. Κατόπιν δέ τῶν καθιερωμένων ἐξετάσεων εἰσάγονται μέ εὐεργετικό νομοσχέδιο τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων στό Ἀνώτερο καί Ἀνώτατο ἐκπαιδευτικά ἰδρύματα τῆς πατρίδος γιά περαιτέρω σπουδές.

Ἀλλά ἄς δοῦμε τά πράγματα πιό συγκεκριμένα καί συστηματικά:

## Α) ΕΚΚΛΗΣΙΑ

**Ἡ Ἱερά Μητρόπολη Γερμανίας** καί Ἐξαρχία Κεντρῶς Εὐρώπης περιλαμβάνει τά ὀμόσπονδα κρατίδια τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Γερμανίας. **Ἰδρύθηκε στίς 5 Φεβρουαρίου 1963** μέ Ἰδρυτικό Πατριαρχικό καί Συνοδικό Τόμο καί ἀναγνωρίσθηκε ὡς Ν.Π.Δ.Δ. Ἡ ἔδρα τῆς Μητροπόλεως δρῖσκεται στή Βόννη. Μητροπολίτης Γερμανίας καί ἔξαρχος Κεντρῶς Εὐρώπης εἶναι ὁ κ. Αὐγουστίνος (Λαμπαρδάκης). Χειροτονία σέ ἐπίσκοπο 26.3.1972, ἐκλογή σέ Μητροπολίτη Γερμανίας στίς 29.9.1980. Ὁνομαστήρια 15 Ἰουνίου.

Στό ποιμαντικό του ἔργο ὁ κ. Αὐγουστίνος ἐπικουρεῖται ἀπό τρεῖς βοηθοὺς Ἐπισκόπους. Τόν θεοφιλέστατο Ἀρίστης κ. Βασιλείο, τό θεοφιλέστατο Λεύκης κ. Εὐμένιο καί τόν θεοφιλέστατο Ἀριανζοῦ κ. Βαρθολομαῖο. Ἡ Ἱερά Μητρόπολις στελεχώνεται ἀπό πολλοὺς Ἱερεῖς πού εἶναι



# ΒΟΡΕΙΑ ΡΗΝΑΝΙΑ ΒΕΣΤΦΑΛΙΑ

ύπεύθυνοι στις ένορίες τής Ίερᾶς Μητροπόλεως και θεραπεύουν τίς πνευματικές ανάγκες τών μεταναστών. Παράλληλα, τούς στηρίζουν και τούς έμψυχώνουν για νά αντιμετώπιζούν αποτελεσματικά τά προβλήματα πού ένδεχομένως τούς παρουσιάζονται στην καθημερινότητά τους.

Περσιτό νά σημειώσουμε ότι ή Ίερά Μητρόπολις Γερμανίας, όπως και κάθε Ίερά Μητρόπολις τής Διασποράς, υπάγεται εϋθέως πνευματικά και διοικητικά στο Οικουμενικό Πατριαρχείο.

Οί περισσότερες ένορίες τής Ίερᾶς Μητροπόλεως Γερμανίας βρίσκονται στη Βόρεια Ρηνανία Βεστφάλια και είναι οί παρακάτω:

- 1) Ένορία άγίας Τριάδος Βόννη (BONN)
- 2) Ένορία άγιου Ίωάννου Προδρομού Μπρούχλ (BRÜHL)
- 3) Ένορία άγιου Δημητρίου Τρόισντόρφ (TROISDORF)
- 4) Ένορία Κοιμήσεως τής Θεοτόκου Κολωνίας (KÖLN)
- 5) Ένορία άγιου Δημητρίου Άαχεν (AACHEN)
- 6) Ένορία άγιου Νεκταρίου Νόις (NEUSS)
- 7) Ένορία άποστόλου Άνδρέου Ντύσελντόρφ (DÜSSELDORF)
- 8) Ένορία Άγιου Πνεύματος Κρέφελντ (KREFELD)
- 9) Ένορία Παμμεγίστων Ταξιαρχών Όμπερχάουζεν (OBERHAUSEN)
- 10) Ένορία άγίας Παρασκευής Σόλινγκεν (SOLIHGEN)
- 11) Ένορία Ζωοδόχου Πηγής Βούπερταλ (WUPPERTAL)
- 12) Ένορία άγιων Κωνσταντίνου και Έλένης Σιενγκεν (SIENGEN)
- 13) Ένορία άγιου Νεκταρίου Λύντενσάιντ (LÜDENSCHIED)
- 14) Ένορία άγιων Άποστόλων Ντόρμουντ (DORTHMUND)
- 15) Ένορία άποστόλου Παύλου Μπίλεφελντ (DIELEFELD)
- 16) Ένορία άγιου Θεράποντος Γκροντερόλοχ (GÜTERSLOH)
- 17) Ένορία άγιου Νικολάου Λίπστατ (LIPPSTAD)
- 18) Ένορία άγιου Δημητρίου Χέρτεν (HERTEN)
- 19) Ένορία άγιου Νικολάου Ίσερλοχν (ISERLOHN)
- 20) Ένορία άποστόλων Πέτρου και Παύλου Ντούϊσμπουργκ (DUISBURG)

Σέ όλες τίς πιό πάνω ένορίες τελείται κάθε Σάββατο στις 6 ή ώρα τό βράδυ Έσπερινός και τήν Κυρια-

κή τό πρωί ή 8 ή ώρα μέ 10:30 ή 9 μέ 11:30 Όρθρος και θεία Λειτουργία. Άμέσως μετά τή θεία Λειτουργία οί κυρίες τών αντίστοιχων φιλοπτώχων ταμείων προσφέρουν καφέ στους έκκλησιασθέντες και όχι μόνο. Έτσι δίδεται ή δυνατότητα έπικοινωνίας τών άποδήμων Έλλήνων μεταξύ τους για σύσφιξη τών σχέσεών τους και άνταλλαγή γνώμων για τά θέματα πού τούς άπασχολούν στην άλλοδαπή και στη μητέρα πατρίδα κ.ά. Μέ τόν τρόπο αυτό ή **Έκκλησία, έκτός του ότι θεραπεύει τίς πνευματικές ανάγκες τών μεταναστών, γίνεται τρόπον τινά και πόλος έλξεως και πυρήνας πολιτιστικής κληρονομιάς**, διότι στο Πανηγύρι του ναού θά λάβουν χώρα έκδηλώσεις μέ χορούς, τραγούδια και Έλληνικό Τραπέζι. Στην Έκκλησία θά έορταστούν οί Έθνικοί έπέτειοι μέ τήν παρουσία τών έπισήμων Διπλωματικών, Προξενικών και τοπικών παραγόντων τών Έλληνικών Κοινοτήτων. Τά Σχολεία Δημοτικά, Γυμνάσια και Λύκεια παρευρισκονται μέ τίς Έλληνικές Σημείες και τούς Καθηγητές τους, και βέβαια οί πιστοί πού τιμούν μέ τήν παρουσία τους τίς έκδηλώσεις αυτές και γίνονται έτσι παράδειγμα και υπόδειγμα για τά παιδιά τους και τά έγγόνια τους.

Η Έκκλησία θά άποτελέσει τόν πυρήνα τών Έλλήνων τής Διασποράς όπου γής. Αυτή θά συγκροτήσει τούς Έλληνες ένωμένους πέρα από κομματικές ή ιδεολογικές διαφορές. Αυτή θά τούς ένημερώσει και θά τούς μεταφέρει αυθεντική τήν πίστη τών πατέρων και τήν άνιδιαιτέλη άγάπη προς τήν πατρίδα. Γίνεται φανερό ότι ό ρόλος της είναι σπουδαίος και μοναδικός.

Στην Έκκλησία θά τελεστούν οί βαπτίσεις και οί γάμοι. Ο Ίερέας θά τελήσει τό Ίερό μυστήριο του Έυχελαίου ή τής Ίερᾶς έξομολογήσεως σ' αυτόν πού τό έχει ανάγκη, για νά τόν τονώσει και νά τόν στηρίξει στην πίστη, όταν αυτός δοκιμάζεται από τόν μισόκαλο. Οί χαρές και οί λύπες θά βρουν καταφύγιο στην Έκκλησία. Ο Ίερέας άποτελεί τήν ψυχή τής Έυχαριστιακής κοινότητας. Αυτόν έμπιστεύεται κατ' έξοχήν ό μετανάστης. Ο Ίερέας είναι ό λειτουργός του Ύψιστου αλλά και ό άοικνος πνευματικός εργάτης για χάρη του μετανάστη.

Βέβαια, συντονιστής του όλου αυτού έργου είναι ό Μητροπολίτης, ό όποιος επισκέπτεται τίς ένορίες τής Ίερᾶς του Μητροπόλεως στη διάρκεια του χρόνου μέ διάφορες ευκαιρίες για νά τονώσει περαιτέρω τό ήθικό του κόσμου, κλήρου και πιστού Λαού του Θεού. Νά ακούσει τά κατά τόπους προβλήματα και νά τά μεταφέρει άρμοδίως για επίλυση ή στη χώρα υποδοχής ή στη μητέρα πατρίδα.

Συνεχίζεται

## 1. Μέ στοργή ἐπάνω στό πρόβλημα

**Ἡ** ἀγάπη, πού ὀφείλομε πρὸς τὰ παιδιά, πρὸς τὴν πατρίδα μας καὶ τὸ μέλλον τῆς, πρέπει νὰ μᾶς ὀδηγήσουν νὰ στρέψωμε καὶ πάλι μὲ ἐνδιαφέρον τὴ σκέψη μας στό θέμα τῆς Παιδείας. Αὐτὴν τὴν ἐποχὴ μάλιστα, πού βλέπομε μὲ εὐχάριστα αἰσθήματα τοὺς χώρους τῶν ἐκπαιδευτηρίων μας, ἀπὸ τὰ Νηπιαγωγεῖα μέχρι τὰ Πανεπιστήμια, νὰ κατακλύζονται ἀπὸ παιδιά καὶ νέους κάθε ἡλικίας.

Ὅφείλομε οἱ πάντες νὰ ρίξωμε στοργικὸ τὸ βλέμμα μας ἐπάνω στὴν πορεία τῆς νεολαίας μας. Νὰ σκεφθοῦμε μὲ ὑπευθυνότητα καὶ κρίση ὀρθή, ὅ,τι εἶναι καλύτερο γιὰ τὴν μόρφωσή τους, τὴν πνευματικὴ τους ἀνάπτυξη, τὴν ἔνταξη τους μέσα στὴ κοινωνία. Πέρα ἀπὸ κάθε προσωπικὸ συμφέρον καὶ σκοπιμότητα. Μόνο γιὰ τὸ ἰδικὸ τους καλὸ καὶ προκοπὴ καὶ κατ' ἐπέκταση, τὸ καλὸ καὶ τὴν προκοπὴ τῆς πατρίδος μας.

Ὅσοι ἀσχολοῦνται ἢ διαχειρίζονται τὰ κοινὰ ὀφείλουν νὰ παραμερίσουν κάθε ἰδιοτέλεια καὶ ἀπὸ κοινοῦ, ἀνεξαρτήτως τῶν πολιτικῶν τους πεποιθήσεων, νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ ζέση καὶ πατριωτικὴ φλόγα γιὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν εὐόιωνη πορεία τῆς Παιδείας μας.

## 2. Ἐξ ὑπαρχῆς;

Καὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀρχίσουν ἐξ ὑπαρχῆς, ἀπὸ «μηδενικὴ βάση», τὴ συζήτηση καὶ τὴν ἔρευνα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας προβλήματος. Τοῦτο θὰ εἶναι ἀπλῶς ἀνώφελος κόπος. Ἡ βάση ὑπάρχει. Μᾶς τὴν δίνει στέρεη καὶ ἀμετακίνητη ἢ μακραίων ἐκπαιδευτικὴ μας Παράδοση. Σὲ ποιὸν τομέα καὶ σὲ ποιά δραστηριότητα τῆς ζωῆς μας κτίζομε τὸ παρὸν ἀγνοώντας τὸ πα-

ρελθόν; Ἀπορρίπτοντας ἐγωιστικὰ ὅ,τι χρήσιμο ὑλικὸ μπορεῖ νὰ μᾶς δώσει τὸ παρελθόν, γιὰ νὰ οἰκοδομήσωμε τὸ παρὸν;

Τόσο ἡ ἀρχαία πολιτιστικὴ μας Παράδοση, ἢ πρὸ Χριστοῦ, ὅσο καὶ ἡ χριστιανικὴ μας Παράδοση μέσα στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἔχουν πολλὰ καὶ χρήσιμα στοιχεῖα νὰ μᾶς δώσουν ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τῆς Παιδείας.

«Τῇ πόλει γίγνοιτ' ἂν ὄφελος, εἰ δ' ὄλως ἐρωτᾶς παιδεῖαν τῶν παιδευθέντων τί μέγα τὴν πόλιν ὀνήνησιν, οὐ χαλεπὸν εἰπεῖν ὅτι παιδευθέντες μὲν εὖ γίγνοιנט' ἂν ἄνδρες ἀγαθοί, γενόμενοι δὲ τοιοῦτοι τὰ τε ἄλλα πράττειεν καλῶς, ἔτι δὲ κἂν νικῶεν τοὺς πολεμίους μαχόμενοι. παιδεῖα μὲν οὖν φέρει καὶ νίκη, νίκη δ' ἐνίστε ἀπαιδευσίαν»

(Πλάτων)

Ἄς μὴν περιφρονήσουν  
οἱ μεταρρυθμιστές τῆς Παι-  
δείας μας τὴ φωνὴ  
τοῦ παρελθόντος.

Αὐτὰ ἐδίδασκε ὁ ἀρχαῖος σοφός. Ἀνάλογα φρονοῦσαν καὶ διεκέρυσσαν καὶ ἄλλοι ὅμοιοι τοῦ ἔξοχοι σκαπανεῖς τοῦ πνεύματος. Τὰ ἴδια καὶ ἀπὸ ἄλλης περιωπῆς ἐδίδαξαν καὶ οἱ σοφοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι. Τὰ διδάγματα τους εἶναι πλέον ἀξιοπρόσεκτα καὶ σπουδαῖα. Δὲν βασίζονται μόνο στὴ γνώση καὶ τὴν βαθειά τους παιδεῖα ἢ τὴν διδακτικὴ καὶ ποιμαντικὴ τους πείρα, ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλες πηγές, πολὺ πιὸ ἀξιόπιστες καὶ πολύτιμες.

## 3. Παιδεῖα μετὰ Χριστόν

Μετὰ Χριστόν ἡ παιδεῖα καταλαμβάνει πιὸ κεντρικὴ θέση στὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Τώρα πλέον ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι ἀπλῶς «πάντων χρημάτων μέτρον», ἀλλὰ τὸ θεόπλαστον δημιουργημα μὲ τὸν ὑψιστον προορισμόν. Δὲν εἶναι ἀπλῶς ἡ κορωνίδα τῆς Δημιουργίας, ὁ βασιλεὺς



τῆς κτίσεως, ἀλλὰ ὁ ἀπείρως ἀνώτερος ὅλης τῆς κτίσεως. «Τί γὰρ δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ»;

Ἡ διδασκαλία τοῦ Εὐαγγελίου προσέδωσε ἀπειρη ἀξία στὸν κάθε ἄνθρωπο. Ἀφοῦ κηρύσσεται σαφέστατα, ὅτι χάριν αὐτοῦ ὁ Θεὸς «ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη καὶ τοῖς ἀνθρώποις συναναστράφη» καὶ ἔπαθε τὰ πάνδεινα, εἰς τὸ σῶσαι τὸν ἄνθρωπον. Τώρα, μετὰ Χριστόν, τὸ ἐρώτημα τοῦ ψαλμωδοῦ γίνεται ἀκόμη πιὸ βαθὺ καὶ δυσκολοαπάντητο. «τί ἐστὶν ἄνθρωπος, ὅτι μιμήσκη αὐτοῦ; ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτη αὐτόν;» (Ψαλμ. 8, 5).

Πῶς, λοιπόν, ἡ παιδεία, ἡ πνευματικὴ καλλιέργεια, ἡ μόρφωση τοῦ ἀνθρώπου, νὰ μὴν ἀποκτᾶ τώρα, μετὰ τὴν ἔλευση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, περιεχόμενο βαθύτερο. Ἐκτοτε **τὸ ἀντικείμενο τῆς Παιδείας δὲν εἶναι ὁ ἐλεύθερος πολίτης, ἀλλὰ ὁ μελλοντικὸς πολίτης τῆς αἰωνίας πόλεως.** Ἄλλες πλέον εἶναι οἱ βασικὲς κατευθύνσεις τῶν χριστιανῶν παιδαγωγῶν, οἱ ὁποῖοι, ὅπως εὐστοχα παρετήρησαν σύγχρονοι διδάσκαλοι, «ἔλαβαν τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ ἐκεῖ πού τὸν ἄφησαν οἱ ἄλλοι, οἱ σοφοὶ τοῦ κόσμου, γὰρ νὰ τὸν ὀδηγήσουν ἐκεῖ πού δὲν ἐφραντάζονταν κἄν οἱ ἄλλοι», δηλαδὴ στὴ θέωση!

#### 4. Προσοχή! Ὅχι ἀπόρριψη

Αὐτὰ ὅλα, ὅσα ἀναφέρονται στὴν πλουσιώτατη Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Παιδεία, τὴν πνευματικὴ καλλιέργεια τῶν νέων ἀνθρώπων, εἶναι δυνατὸν ἀτιμωρητὶ νὰ τὰ ἀγνοήσουν, ὅσοι σχεδιάζουν τὰ ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα τῶν παιδιῶν μας; Εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγνοήσουν ἢ νὰ περιφρονήσουν τὴν εἰκόνα τοῦ ἀνθρώπου, πού ὑψώνει μπροστά μας ἡ Διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μας;

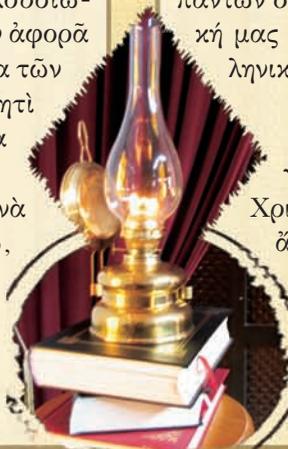
Ἡ τουλάχιστον δεοντολογικὰ, εἶναι ὀρθόν, νὰ παραβλέψουν, νὰ παραμερί-

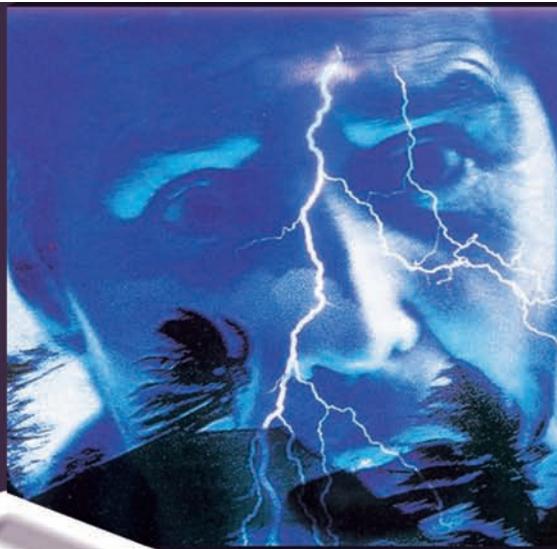
**σουν, χιλιάδων χρόνων Ἱστορία τῆς Παιδείας, προκειμένου νὰ ὀριοθετήσουν τὰ νέα ἐκπαιδευτικὰ τους προγράμματα;** Ἀπὸ ὅσα εἶπαν καὶ ἐδίδαξαν καὶ ἐφήρμοσαν οἱ χριστιανοὶ πρόγονοί μας στὸ χῶρο τῆς Παιδείας τίποτε δὲν κρίνεται ἀξιόλογο νὰ χρησιμεύσει στοὺς σχεδιασμοὺς των; Ὅλα ἄχρηστα; Μὰ ἡ ἱστορία τῶν ἀποτελεσμάτων δὲν τοὺς προβληματίζει, ὅταν ἡ χριστιανικὴ παιδεία ἀνεμόρφωσε ὄχι μόνο ἄτομα, ἀλλὰ καὶ λαοὺς καὶ ἔθνη;

Οἱ μάρτυρες τῆς πίστεώς μας, οἱ ἀγωνιστὲς τοῦ καλοῦ, δὲν εἶναι ἡ πραγμάτωση τοῦ «καλοῦ κάγαθοῦ» ἀνθρώπου τῶν πρὸ Χριστοῦ προγόνων μας; Ὅσοι ἔζησαν μὲ ὁσιότητα καὶ δικαιοσύνη, οἱ Πατέρες καὶ Διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας μας, δὲν ἦσαν πολὺ ἀνώτεροι σὲ ποιότητα ἡθους καὶ κοινωνικὴ προσφορά ἀπὸ τοὺς σοφοὺς καὶ φιλοσόφους τῶν προχριστιανικῶν γενεῶν;

**Ἦσαν ἀσήμαντοι οἱ καρποὶ τῆς Παιδείας μὲ τὴν ἔμπνευση καὶ καθοδήγηση τοῦ Εὐαγγελίου;** Ἦτο μικρὴ ἡ συμβολὴ τῆς στὴν πνευματικὴ πρόοδο τῶν ἀνθρώπων, στὴν ἡθικὴ ἀνοδο τῆς κοινωνίας, στὴν προαγωγή τοῦ πολιτισμοῦ; Πῶς θὰ λησμονηθοῦν ὅλα αὐτὰ τὰ ἀδιάσειστα ἱστορικὰ δεδομένα, καὶ περιφρονώντας τα ἀλόγιστα θὰ ἐπιδοθοῦμε στὴν ἀναμόρφωση τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας πραγμάτων μὲ ὀδηγὸ καὶ γνώμονα νέες θεωρίες καὶ πρακτικὲς, οἱ ὁποῖες τέλος πάντων δὲν μποροῦν νὰ προσαρμοσθοῦν στὴ δική μας ψυχρὴ σύνθεση καὶ νοοτροπία; Τὴν Ἐλληνικὴ, τὴν Ὀρθόδοξη;

Οἱ βάσεις καὶ τὰ θεμέλια τῆς Παιδείας μας, ἐπεξεργασμένα ἀπὸ τὴν προγονικὴ σοφία καὶ τὸ Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, ἄς παραμείνουν ὅπως τὰ ἄφησε ἄθικτα ὁ χρόνος καὶ ἄς ἀλλάξουν ὅ,τι ἐπιβάλλουν οἱ νέες συνθήκες τῆς ζωῆς καὶ ὅ,τι χρήσιμο ἔχει νὰ συνεισφέρει ἡ σύγχρονη Ἐπιστῆμη καὶ Τεχνολογία.





**Τ**

ήν λέξη «αίρεση» χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι για να δηλώσουν τήν πολιτική ή φιλοσοφική μερίδα, αργότερα στή Γραφική παράδοση ή λέξη

δηλώνει κάποια θρησκευτική μερίδα - Φαρισαίων, Σαδδουκαίων -καθώς και όλους αυτούς που διαστρέφουν και νοθεύουν τή χριστιανική διδασκαλία. Έτσι επικράτησε τελευταία ή χρήση του όρου «αίρεση» στήν εκκλησιαστική γραμματεία.

Έάν θελήσουμε να δοῦμε γραμματολογικά τή λέξη «αίρεση» θά δοῦμε ὅτι **ἐτυμολογείται ἀπό τὸ ἀρχαῖο ρῆμα «αἰροῦμαι» πού σημαίνει διαλέγω, προτιμῶ.** Ὅταν διαλέγω διασπῶ τήν ἐκκλησιαστική ἀλήθεια καὶ ἀπολυτοποιῶ ἓνα μέρος τῆς ἀλήθειας. Τὸ ἀπολυτοποιῶ καὶ τὸ κρατάω, γιατί αὐτὸ συμφωνεῖ μὲ τὸν ὀρθὸ λόγον καὶ τὸ ἄλλο τὸ ἀποξενώνω. Ἔτσι εἶναι γραμματολογικά καὶ γι' αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχει καμιά ἀμφιβολία.

Πολλοὶ ἀσχολήθηκαν μὲ τὰ θέματα καὶ ἐπιχείρησαν νὰ δώσουν κάποιον ὀρισμὸ.

**Ἡ αίρεση εἶναι ἀπόκλιση.** Δὲν εἶναι διαφορητική ἀπόκλιση, ἀλλὰ εἶναι μιὰ διαφορετική ζωὴ ἀπὸ αὐτὴ τῆ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας.

**Ὁ διάβολος εἶναι αὐτὸς πού ἔχει εἰσαγάγει στή ζωὴ μας τήν αίρεση,** πού θέλει νὰ παραπλανήσῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ τὸν κρατᾶ μακριὰ ἀπὸ τήν ἀλήθεια.

Ὁ ἄνθρωπος πού ἐπιλέγει ἓνα μέρος τῆς ἀλήθειας βρῖσκεται σὲ χώρα «ξένη», σύμφωνα μὲ τὴ γνώμη τῶν πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας. Παρεκκλίνει ἀπὸ τὴ μοναδικὴ ὁδὸ τῆς ἀλήθειας καὶ γίνεται «ἀντίπαλος, ἐχθρὸς καὶ ἀρνητὴς τῆς ἀληθείας».

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος σημειώνει ὅτι ἡ αίρεση ὑπάρχει ἐκεῖ ὅπου νοθεύεται ὁ Χριστός μας. Ἐκεῖ εἶναι διδασκαλία δαιμόνων καὶ μάλιστα ἔμπνευση πονηρῶν πνευμάτων. Εἶναι «γάγγραινα», φοβερὴ ἀρρώστια. Ὁ Μέγας Βασίλειος τὸ θεωρεῖ σοβαρὸ ἁμάρτημα.

**Ὁ Μ. Ἀντώνιος προβλέποντας τήν «ἀνταρσία» τῶν αίρετικῶν, μίλησε γιὰ «ἀλογη» καὶ «κτηνώδη» στάση τους.** Ὁ Μ. Ἀντώνιος χρησιμοποιώντας τὴ λέξη «ἄλογος» δηλώνει τήν «αίρεση».

Ὁ Μ. Ἀθανάσιος, ὁ μέγας αὐτὸς Πατέρας καὶ Ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας στὰ ἔργα του ἀναφέρει ὅτι οἱ αίρετικοὶ φέρουν τὸ ὄνομα τοῦ αίρεσιάρχη πού πρεσβεύουν τὶς ἀπόψεις του καὶ τὶς διακηρύττουν ὅπως π.χ. οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἀρείου, τοῦ Νεστορίου ...καὶ φυσικὰ δὲν μποροῦν νὰ εἶναι Χριστιανοί.

Πολὺ εὔστοχα παρατηρεῖ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὅτι ἡ ἀντιμετώπιση τῶν αίρετικῶν δὲν μπορεῖ νὰ γίνεται μὲ ἀτυνομικά καὶ βίαια μέσα, ἀλλὰ μὲ τὴ διδασκαλία καὶ τὴ διαφώτιση θίγοντας μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ **«οὐ τὸν αίρετικόν, ἀλλὰ τήν αίρεσιν,**

# Τί είναι αίρεση

Ἄρχιμ. Ἐλευθερίου Εὐδοκίδη

οὐ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ τὴν πλάνην».

Ἡ ἱστορία τῶν αἱρέσεων ἔχει ἀρχὴ τὴ διάσπαση τῆς ἐνότητος. Πρῶτοι αἱρετικοὶ εἶναι οἱ Ἰουδαῖοι γιατί αὐτοὶ δὲ δέχτηκαν οὔτε τὸ

Χριστιανισμό, οὔτε τὴν Ἁγία Τριάδα. Ἔτσι ὁ Ἰουδαϊσμός ἔγινε ἡ πηγὴ καὶ ἡ μήτρα τῶν αἱρέσεων.

Γράφει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης, ὁ ἀδελφός του Μ. Βασιλείου:

«Ὁ αἱρετικὸς δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι χριστιανός, διότι δὲν λαμβάνει τὴν ἀλήθεια ὀλοκληρωμένη, ἀλλὰ ἓνα μέρος τῆς καὶ δέχεται ἓνα μέρος τῆς Ἐκκλησίας. Ἔτσι ἐπειδὴ δὲν δέχεται ὀλοκληρῆ τὴν ἀλήθεια, ἔχασε τὸ πᾶν καὶ εἶναι ἐκτὸς πίστεως καὶ ἐκτὸς τῆς σωζούσης χάριτος τοῦ Θεοῦ».

Οἱ Ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας φοβόταν τὴν αἵρεση. Εἶναι χαρακτηριστικὸ τὸ περιστατικὸ ἐκεῖνο μὲ τὸν Ἄβδᾶ Ἀγάθωνα πού ἀναφέρεται στὴ Φιλοκαλία:

Πῆγαν μερικοὶ στὸν Ἄβδᾶ Ἀγάθωνα γιατί ἄκουσαν ὅτι ἔχει μεγάλη διάκριση. Ἔτσι προσπάθησαν νὰ τὸν δοκιμάσουν ἐὰν θυμώσει. Τὸν ρωτᾶνε:

- Ἐσὺ εἶσαι ὁ Ἀγάθων ὁ πόρνος καὶ ὑπερήφανος;

- Ναί, ἐγὼ εἶμαι.

- Ἐσὺ εἶσαι ὁ Ἀγάθων ὁ φλύαρος καὶ κατάλαλος;

- Ναί, ἐγὼ εἶμαι.

- Ἐσὺ εἶσαι ὁ Ἀγάθων ὁ αἱρετικός;

- Ὁχι, δὲν εἶμαι αἱρετικός. Ἀπάντησε ἀμέσως.

Τότε τὸν παρεκάλεσαν νὰ τοὺς ἐξηγήσει γιατί δὲν δέχτηκε τὴν τελευταία κατηγορία.

- Τὰ πρῶτα ἁμαρτήματα πού μοῦ φορτώσατε, τὰ ἐπιβεβαιώνω καὶ μοῦ κάνουν καλὸ οἱ κατηγορίες αὐτές. Τὸ νὰ εἶναι κανεὶς αἱρετικὸς σημαίνει νὰ εἶναι χωρισμένος ἀπὸ τὸ Θεό. Καὶ ἐγὼ δὲν θέλω ἀπὸ τὸ Θεὸ νὰ ἀποχωριστῶ.

Συμπερασματικά. **Δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀπογοητεύει ἡ ἐμφάνιση τῶν αἱρετικῶν.** Αὐτὸ γίνεται ἀφορμὴ νὰ συνειδητοποιήσουμε τὸ δικό μας θησαυρὸ. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος γράφει στὴν Α΄ Κορ. Ἐπιστολὴ του (1α΄ 19):

«πρέπει νὰ ὑπάρχουν καὶ διαίρεσεις ἀνάμεσα σας γιὰ νὰ γίνονται φανεροὶ σὲ σᾶς οἱ ἐκλεκτοί, οἱ γνήσιοι».

Ἐπίσης. Πρέπει νὰ ποῦμε ὅτι ἡ αἵρεση εἶναι ἓνας συμβιβασμός, ἐνῶ ἡ ἀλήθεια ἔχει ἐνότητα καὶ δὲν μπορούμε νὰ τὴ διασπάσουμε. Ἡ αἵρεση

χαρακτηρίζεται ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαστικὸς ἱστορικοὺς ὡς Νεωτεροποιία, δηλαδή εἶναι νεώτερο στοιχεῖο, καὶ ὄχι ἡ Ὁρθοδοξία. Ἡ Ὁρθοδοξία διασώζει τὰ ὀρθὰ δόγματα τῆς πίστεως μας ἐνῶ ἡ αἵρεση ἀποτελεῖ «κακοτροπία» τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας. Ἡ πίστη τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι τὸ πολυτιμότεο ἀγαθὸ, γιὰ τὸ ὁποῖο μάχονται καὶ μαρτυροῦν οἱ ὑπερασπιστὲς τῆς ἀληθείας, γράφει ὁ Καθηγητὴς κ. Ν. Ματσούκας στὸ βιβλίο του «Ὁρθοδοξία καὶ Αἵρεση».

*Συνοπτικὴ, σχεδὸν ἐπιγραμματικὴ θεώρηση τοῦ κακοῦ τῆς αἱρέσεως.*

# Ἱερὴ ἀποδημία εἰς τὴν βασιλίδα τῶν Πόλεων



Τοῦ Πρωτ. Ἀθανασίου Παπαδάκη  
Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου

— εἶαν ἔμπνευσιν θὰ μπορούσα νὰ χαρακτηρίσω τὴν ἀπόφασιν τοῦ σεπτοῦ Ποιμενάρχου μας κ.κ. Χρυσόστομου γιὰ τὴν Ἱεραποδημία αὐτὴ (προσκυνηματικὴ ἐκδρομὴ) στὴ σεπτῆ ἔδρα τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας θρόνου καὶ συγχρόνως σὲ ὅλα τὰ ἱερά προσκυνήματα τῆς Κων/πόλεως. **Δωδεκάδα ἱερέων καὶ ὀγδόνα ἄτομα ἐκ τῆς ἐπαρχίας μας περιστοίχιζε καὶ ἀκολουθοῦσε τὸν Σεβασμιώτατο** Ἐπίσκοπο καὶ Πνευματικὸ μας πατέρα μέσα σὲ ἓνα κλίμα πνευματικῆς φορτίσεως, ἀφάτου συγκινήσεως καὶ ἐνεκλαλήτου χαρᾶς.

Τὴν πρώτη ἡμέρα μετὰ τὶς νόμιμες διατυπώσεις εἰς τὴν μεθόριον **διανύσαμε πόλεις καὶ χωριά, πού καὶ στὸ ἄκουσμα τους ἀκόμη ριγοῦν οἱ καρδιές**, καθὼς ὑπῆρξαν κοπίδες καὶ φάροι ἑλληνισμοῦ καὶ Ὁρθοδοξίας, καὶ σήμερα δυστυχῶς παραμένουν ψιλοὶ τίτλοι Μητροπόλεων ἄνευ ποιμνίου, ὅπως Κεσσάνη, Μάλγαρα, Ραιδεστός, Τυρολόη, Σερέντιο, Ροδόστολον, Συληβρία καὶ ἀμέτρητες κωμοπόλεις καὶ χωριά. Καθὼς δὲ ὁ ἥλιος ἔγερνε στὴ δύση του ἐμεῖς ἐπισκεπτόμασταν τὸ θρυλικὸ **Μπαλουκλί** (μπαλούκ=ψάρι). Εἶναι ἡ βυζαντινὴ Μονὴ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς μὲ τὶς ἔντονες ἱστορικὲς διακυμάνσεις, μὲ ἡμέρες δόξης, αὐτοκρατορικὲς ἐπισκέψεις καὶ χορηγίες, πληθὺν «ἀπροσμετρήτων θαυμάτων» ἐπὶ ἐπωνύμων καὶ ἀνωνύμων, μὲ τὴν ὀμώνυμον Ζωοδόχον Πηγὴν ἀφιερωμένην εἰς τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, ἡ ὁποία ἐπὶ αἰῶνες ὡς ἄλλη κολυμβήθρα τοῦ Σιλωὰμ θεραπεύει πᾶσαν πνευματικὴν καὶ σωματικὴν νόσον.

Τὰ μάτια βουρκώνουν καὶ ἡ ψυχὴ ζωντανεῖται, καθὼς παρελαύνουν μπροστὰ μας τόσα καὶ τόσα ἱστορικὰ γεγονότα καὶ μνημῆς. **Ἀκόμη ἀνηχοῦν στὰ αὐτιά μας τὰ λόγια τοῦ βάρδου τῆς Θράκης Γεωργίου Βυζινοῦ «καὶ κεῖ πού τὰ πηγάριζε, μισοπηγανισμένα ἐπήδηξαν καὶ πέσανε μέσα στὸ σιντριβάν»!**

Πῶς νὰ περιγράψω στὴ συνέχεια τὸ δέος πού μᾶς κατεῖχε, ὅταν ἀντικρίσαμε τοὺς τάφους σεπτῶν Πατριαρχῶν τοῦ Γένους, καθὼς καὶ πολλῶν ἱσναφίδων ἀπὸ τὴν Πόλη, πού θέλησαν μεσ' τὴ βαθιὰ τους ταπείνωσιν νὰ ἐκφράσουν τὸ διακαῆ τους πόθο, σὰν τὴν τελευταία τους ἐπιθυμία, νὰ ταφοῦν κατὰ τρόπο τέτοιο, πού νὰ καταπατοῦνται ἀπὸ τοὺς προσκυνητῆς τῶν Κοιμητηρίων καὶ πού τὰ ὀνόματά τους καὶ τὸ ἐπάγγελμα τους χαραγμένα στὴν πέτρα μᾶς

γυρίζουν πίσω στὴν ἀκμαιότατη ἄλλοτε Βασιλεύουσα.

**1951 ἡ μεγαλόπρεπη, ἐπιβλητικὴ μορφή τοῦ Πατριάρχου Ἀθιναγόρα** προβάλλει θλιβερὰ στὸ νοῦ μου, ὁ ὁποῖος ἀσκεπῆς καὶ μὲ δακρύβρεκτα μάτια βλέπει τοὺς βανδαλισμοὺς τῶν Τούρκων, σταυροὺς σπασμένους, λάρνακες ἀνοικτές, εἰκόνες πεταμένες, ὅσα σκορπισμένα. Τέφρα ἀπὸ καϊδία συνθέτουν τὴν φρικτὴ εἰκόνα τῆς θηριωδίας τῶν γειτόνων πού ὑπῆρξε ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἀφελληνισμοῦ τῆς Πόλεως.

Συνεχίζουμε τὴν πορεία μας μὲ συντετριμμένες καρδιές πρὸς τὴν **Ἱερὰ Μονὴ τῶν Βλαχερνῶν**, τὴν ἀγαπημένη τοῦ Ἡρακλείου. Μπροστὰ μας ὀρθώνεται ἓνας Σέργιος καὶ ἓνας Βῶνος μὲ χέρια ὑψωμένα πρὸς τὰ ἄνω, πού ἔψαλαν τὸν Ἀκάθιστο Ὑμνο καὶ δέχθηκαν τὴν δωρεὰ τῆς Ὑπερμάχου Στρατηγοῦ, ἡ ὁποία καθήλωσε καὶ διέλυσε τὸν στρατὸ καὶ τὸ στόλο τῶν Ἀβάρων. Τότε ἔψαλλαν μαζί μὲ τὸν λαὸ «Τῆ Ὑπερμάχῳ Στρατηγῷ τὰ νικητήρια...». Τί ἀνεκλάλητη χαρὰ καὶ εὐγνωμοσύνη μᾶς πλημμύριζε, καθὼς ἄθελα τὰ χεῖλη μας ψέλλιζαν «καὶ ἄσω γηθόμενος ταύτης τὰ θαύματα!» Ὁ ὕπνος βαρὺς ἔκλεισε τὰ βλέφαρά μας μὲ τὶς συγκινησιακὲς εἰκόνες τῆς πρώτης ἡμέρας.

Ἡμέρα δευτέρα. Κεφάλαια καὶ ἀνανεωμένοι ὡς πρῶτο σταθμὸ στὸ σημερινὸ μας πρόγραμμα ἐπιλέξαμε τὸν Ἱππόδρομο, τὸν ἀγαπημένον τόπον τοῦ λαοῦ τῶν πρασίνων καὶ τῶν γαλάζιων, οἱ ὁποῖοι δραπῶμενοι τῆς εὐκαιρίας ἐξέφραζαν τὰ θετικὰ ἢ ἀρνητικὰ τους αἰσθήματα μπροστὰ στὸν αὐτοκράτορα. Ἀπ' ἐδῶ ξεκίνησε ἡ ὀργὴ τοῦ λαοῦ γιὰ τὴν ἐξορία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου, ἀπέδῳ ἡ στάση κατὰ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, φέροντας τὴν ἐπωνυμία «στάσις τοῦ Νίκα». Ἐδῶ ὁ Κων/νος ὁ Ε' ὀνομάσθη Πωγωνάτος καὶ Κοπρώνυμος, ἐδῶ ὁ Κων/νος ὁ Ζ' δέχθηκε τὸ παραλήρημα τοῦ λαοῦ «πάλιν τὸν καῦκον ἔπιες, πάλιν τὸν νοῦν ἀπώλεσας». Κόσμημα τῆς πόλεως ἐθεωρεῖτο, ἀφοῦ ἀπὸ τὰ πέρατα τῆς αὐτοκρατορίας ὁ μεγαλόπνοος γιὸς τῆς Ἁγίας Ἐλένης μετέφερε τὸν τρίποδα τῶν Πλαταιῶν, τὸν ὀβελίσκο τῆς Αἰγύπτου τὸν ὀβελίσκο τοῦ Ἀμμωνα.

Παραδίπλα ἡ **βασιλικὴ κιστέρνα** καὶ ἡ στήλη τοῦ Κων/ντίνου. Κατεβαίνοντας τὴ μαρμάρηνη κλίμακά της θαυμάζουμε δυὸ πράγματα : Πρῶτον τὴν ἀρχιτεκτονικὴ της δομὴ μὲ τὴν ἀπεραντοσύνη της καὶ τὸν τεράστιον συγκεντρικὸ ὄγκο ποσίμου ὕδατος. Πέρασαν αἰῶνες ἐπὶ

## Ὀδοιπορικὸ στὴν Πόλη τῶν ὀνείρων μας



αίωνων και τὸ ἔργο αὐτὸ παραμένει ἀλώβητο στοῦ πανδαμάτορα χρόνου τὰ ραπίσματα καὶ δεύτερον εἶναι τὸ μοναδικὸ ὑδραγωγεῖο στὸν κόσμο, τὸ ὁποῖο ἐπὶ δεκαεῖς αἰῶνες ὑδροδοτεῖ τὴ Βασιλεύουσα.

Δίπλα μας ὀρθώνεται τὸ **παλλάδιον τῆς Ὁρθοδοξίας**, ἡ μεγάλη μας ἐκκλησιά, τὸ καύχημα καὶ κλέος τῆς φυλῆς μας, τὸ ἔργο τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ποὺ καθὼς τὸ ἀντίκρουσε στὰ ἐγκαίνιά του ἀνεφώνησε «ενίκηκα σὲ Σολομών». Τί περιγραφῆς νὰ κάνει ἡ δική μου πένα γιὰ ἓνα μνημεῖο γιὰ τὸ ὁποῖο ἔγραψαν μὲ θαυμασμὸ ἐκκλησιαστικοὶ ἄνδρες, ἱστορικοὶ, περιηγητῆς, βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καὶ πλείστοι ὅσοι ἐκ τοῦ ἀπλοῦ λαοῦ; Ἐπὶ αἰῶνες εἶναι ὁ Πατριαρχικὸς ναὸς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἐδῶ ὀργανώθηκαν οἰκουμενικὲς Σύνοδοι, ἐδῶ ἐνθρονίσαις Πατριαρχῶν, στέψεις βασιλέων, ἀξιωματοῦχων, στρατηγῶν, δοξολογίαις ἄπειρες, λειτουργίαι ἀπροσμέτρητες, παρελαύνουν στὸν νοῦ μου καθὼς ἐνέος καὶ ἄφωνος, συνεπαρμένος ἀπὸ τὸ ἄφθαστο κάλλος τοῦ μεγαλείου τοῦ Ναοῦ τοῦ ἀφιερωμένου στὴ Σοφία τοῦ Θεοῦ θαυμάζω τὴ δόξα του. Ἐντύπωση μᾶς ἔκαμε ἡ παρουσία τῆς UNESCO ἡ ὁποία προβαίνει εἰς τὸν καθαρισμὸν τῶν ψηφιδωτῶν.

Καὶ ἀφοῦ μὲ πόνου ψυχῆς ἀποχαιρέτισαμε τὴν Ἁγία-Σοφία μας καὶ τὰ χεῖλιά μας ψέλλισαν τὴν εὐχὴ «σώπασε κυρά-Δέσποινα καὶ μὴν ἀνασθενάζεις, πάλι μὲ χρόνια μὲ καιροὺς πάλι δικὰ μας θᾶναι», τὸ ὁδοιπορικὸ μας συνεχίζεται στὴν περίφημη **μονὴ τῆς Χώρας**. Τὰ ὑπέροχα καὶ ἀνυπερβλήτα σὲ εἶδος, σύνθεση καὶ καλλιτεχνικότητα ψηφιδωτῆς κατατάσσουν τὴν Μονὴ στὴν πρώτη θέση στὴν ὑφήλιο. Ὁ Χριστὸς μας λουσμένος στὸ φῶς στὴ χώρα τῶν ζώντων! Ὅλες οἱ παραστάσεις δημιουργοῦν ἐθνικὴ ὑπερηφάνεια καὶ πνευματικὴ ἀνάνηψη. Τὸ αἶσθημα, τὸ ὁποῖο κυριαρχεῖ σὲ κάθε ἐπίσκεψη τῶν σεπτῶν προσκυνημάτων τῆς Πόλεως εἶναι ἡ οἰκειότητα στὴν ἀρχὴ γιὰ κάτι ποὺ εἶναι δικό μας καὶ τὸ νιώθουμε καὶ ὁ πόνος καὶ τὸ ξερίζωμα στὸ τέλος ὅταν ἀποχωριζόμαστε.

Μ' αὐτὲς τὶς σκέψεις καὶ τὴν βιοματικὴ ὑπερφόρτιση περάσαμε ἓνα μέρος τῶν τειχῶν τοῦ Κερατείου, στρίψαμε ἀριστερὰ σὲ μιὰ ταπεινὴ καὶ ὑποβαθμισμένη γειτονιά, περάσαμε κάποια ξύλινα σπίτια, κάποια ἐγκαταλειμμένα ἀρχοντόσπιτα μὲ ἔντονη τὴν ἑλληνικὴ σφραγίδα καὶ φτάσαμε στὸ ταπεινὸ καὶ ἐμπερίστατο κέντρο τῆς Ὁρθοδο-

ξίας μας, τὸ **Φανάρι**. Σ' ἓναν οἰκίσκο κυματίζει ἡ Τουρκικὴ σημαία καὶ παραμένει ὁ Τοῦρκος σκοπός. Μὲ δέος εἰσερχόμεθα ἀπὸ τὴν παράπλευρὴ πύλη. Ἡ κεντρικὴ του ἔρμητικὰ κλειστὴ ἀπὸ τὶς 10 Ἀπριλίου τοῦ 1821, ὅταν ἐκεῖ ἀπηγγόνισαν οἱ Τοῦρκοι τὸν Πατριάρχη τοῦ Γένους Γρηγόριο τὸν Ε', τὸν Πατριάρχη ποὺ καθηγίασε σὲ χρόνους ἐξορίας καὶ τὴ δική μας Μητρόπολη καθότι ἐξωρίσθη εἰς τὸ Παγγαῖον.

Νὰ καὶ ἡ πλακόστρωτη αὐλὴ τοῦ Πατριαρχικοῦ οἴκου. Στὸ βάθος τὸ νεοκλασικὸ κτήριο τοῦ Ἰωακείμ τοῦ Γ'. Δεξιά οἱ ἐγκαταστάσεις καὶ ὁ ναῖσκος τοῦ Ἁγίου Μύρου. Ἀπέναντι ἡ ἀνακαινισθεῖσα πτέρυγα τοῦ Μεγάλου εὐεργέτη Ἀγγελόπουλου μὲ τὴν αἴθουσα τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου καὶ τῶν Πατριαρχικῶν ἐνδιατημάτων καὶ ἀνατολικά ὁ σεμνὸς καὶ ἀπέριπτος ναὸς τοῦ Ἁγ. Γεωργίου, ὁ ὁποῖος ἔβδομος κατὰ σειρὰν χρησιμοποιεῖται ἀδελείπως ἀπὸ τὸ 1.600 ὡς πατριαρχικὸς Ναός. Εὐτυχῆς συγκαιρία μᾶς ἔδωσε τὴ χαρὰ νὰ ζήσουμε στιγμὲς Πατριαρχικῆς αἴγλης καὶ θρησκευτικῆς κατανύξεως καθότι θὰ **παρακολουθούσαμε τὸν Ἑσπερινὸ τῆς Ἰνδίκτου** δηλ. τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ χρόνου. Συνάμα δὲ ὁ νέος Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.κ. Εἰρηναῖος θὰ ἔδιδε τὸ μέγα Μήνυμα.

Χορὸς ἔνθεν καὶ ἔνθεν σεμνῶν Ἀρχιερέων καὶ καλλιφώνων ψαλτῶν ἔχοντας στὸ μέσον τὴν μορφὴ τοῦ σεπτοῦ Πατριάρχου εἰσῆλθε ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ καὶ προσκύνησε τὸ παλλάδιον τῆς ὀρθοδοξίας καὶ τὴν ψηφιδωτὴ εἰκόνα τῆς Παναγίας Παμμακαρίστου, ὅπου τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἐτιμάτο. Ἀφοῦ ἐν μέσῳ κατανύξεως καὶ θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἐπάρσεως τελείωσε ἡ ἀκολουθία τοῦ ἔσπερινοῦ, μὲ πάλουσαν ἀπὸ συγκίνησιν φωνὴν, ὁ Παναγιώτατος μὲ λόγον μεστὸν Πνεύματος καὶ χάριτος, ὠμίλησε πρὸς τὰ ἠγαπημένα του πνευματικὰ τέκνα τὰ ἐλθόντα ἀπὸ τὸ Προκόπιο τῆς Εὐβοίας, τὴν Μυτιλήνην, τὴν Κρήτην καὶ τὴν θεόσωστη Μητρόπολιν μας καὶ ὑπενθύμισε στὸ τέλος τὸν συνεχῆ Γολγοθὰ ποὺ τὸ Πατριαρχεῖο μας ἀνεβαίνει ἀπὸ τὸ 1453 μέχρι καὶ σήμερα. Ὡ! Παναγιώτατε, τώρα ποὺ βρισκόμεθα κοντὰ σας ἐμεῖς οἱ κάτοικοι μιᾶς ἐλεύθερης χώρας, μὲ Ἐκκλησίαν, τὴν ὁποία στηρίζει ἡ πολιτεία, ἀντιλαμβανόμεθα τί εἶναι καὶ πῶς εἶναι νὰ ζεῖ κάποιος στὸ Φανάρι κάτω ἀπὸ τὶς δικές σας συνθηκῆς ἐπιβίωσης, σ' ἓνα περιβάλλον τόσο διαφορετικὸ.

Συνεχίζεται

## ΥΠΗΡΞΑΝ ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΔΡΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ;

### ΜΕΡΟΣ Δ΄

17. Ἐξ ἴσου μεγάλη σημασία ἔχει ὁμως γιὰ τὴν ταύτιση πού ἐπιχειροῦμε, ἢ πλούσια προφορική παράδοση τῶν γηγενῶν κατοίκων τῶν Ἐλευθερῶν, ὅπως τὴν διέ-

σωσε ἀνάγλυφα στό ὠραῖο σύγγραμμά της μέ τίτλο «Ἐλευθερές Βαθιά καί ρηγά ἱστορικά καί λαογραφικά παράρριζα» ἢ ἀκούραστη Ἐλευθεριανή δασκάλα, κ. Φωτεινὴ Μπεϊκάκη: «Δέν εἶχαν λοιπόν ἄδικο οἱ γέροντες ἐντόπιοι, ὅταν μέ πείσμα ἰσχυρίζονταν ὅτι σ' αὐτό τό χωριό, **στὶς Ἐλευθερές, ἦταν πρῶτα ἡ Μητρόπολη.** Ἕνας γέροντας θυμόταν καί τὴν προσφώνηση πού ἔλεγαν στό Μητροπολίτη, ὅταν ἐρχόταν νά ἐπισκεφθεῖ τό χωριό. Συγκεντρώνονταν ὅλοι οἱ κάτοικοι στήν εἴσοδο τοῦ χωριοῦ μαζί μέ τά παιδιά τοῦ σχολείου, γιὰ νά τόν ὑποδεχοῦν. Ὅταν κατέβαινε ἀπό τό ἄλλογο, τόν πλησίαζε ἓνα παιδί μέ λουλούδια στό χέρι καί δίνοντάς τα τοῦ ἔλεγε:

«Ὅσοις τοῦ Μαῖου προβαίνεις,  
ἱεράρχα κλεινὲ Ἐλευθερῶν,  
τόν ποιμένα ἡμῶν Θεέ σῶζε,  
ἵνα μένει ψηλὸς ὁ βωμός».

(Σημείωση τοῦ συντάκτη τοῦ παρόντος: Ὁ συνταξιούχος δικηγόρος καί ἀκούραστος ἐρευνητὴς τῆς ἱστορίας τῆς σημερινῆς Ἐλευθερούπολης, κ. Ἀνδρέας Παπανδρέου, προσθέτει στά παραπάνω ὅτι ὅταν ὁ ἀείμνηστος Ἐθνομάρτυρας Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως Γερμανός, ἅμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων του στήν ἐν λόγω Ἱερά Μητρόπολη (τό ἔτος 1908), ἐπισκέφθηκε μεταξύ ἄλλων καί τό χωριό Ἐλευθερές, οἱ ἐκεῖ μαθητές τραγούδησαν πράγματι, γιὰ τὴν ὑποδοχή του, τούς πιό πάνω στίχους).

Καί συνεχίζει ἢ κ. Μπεϊκάκη:

*Ἀπό τὴν προφορική παράδοση  
γιὰ τίς Ἐλευθερές.*

«Στὶς Ἐλευθερές, ἀπό παλπού σέ ἐγγονό παραδινόταν ἢ πληροφορία ὅτι **τό χωριό στά παλαιὰ χρόνια ἦταν μιά μεγάλη πόλη μέ 17.000 κατοίκους καί 22 ἐκκλησίες καί ὅτι καταποντίστηκε ὕστερα ἀπό σεισμό.** Ὁ ἐπισκοπικός ναός, ἀφιερωμένος στήν

Ἁγία Παρασκευή, βρισκόταν πάνω ἀπό τό σπίτι τοῦ Νικόλα Κωνσταντάρα, ἐκεῖ πού κατοικεῖ σήμερα ὁ Γιάννης Μανδαλιανός. Τὴν τοποθεσία αὐτὴν οἱ Τοῦρκοι τὴν ὀνόμαζαν «κλησά μπουνάρο» (πηγάδι τῆς ἐκκλησίας), γιὰ ἐκεῖ ὑπῆρχε ἓνα πολὺ βαθύ πηγάδι... Δίπλα στό πηγάδι ὑπῆρχε ἓνα πλακόστρωτο, ἀρκετά φαρδύ καί μακρὸ. Ἦταν τό δάπεδο τῆς ἐκκλησίας; Ἐκεῖ παίζαμε μικρὰ παιδιά. Μιά μέρα σκάβοντας δίπλα στό πηγάδι βγάλαμε ἀνθρώπινα ὀστά. **Τό χῶμα ἦταν γεμάτο μέ πολὺ ψιλές χρυσές κλωστοῦλες.** Οἱ μεγάλοι πού εἶδαν τό χῶμα, ὅταν γύρισαν ἀπό τό χωράφι, εἶπαν ὅτι θά ἦταν **ὀστά ἱερέων πού τούς εἶχαν θάψει μέ τά ἄμφιά τους,** γιὰυτό χρύσιζε τό χῶμα»

(Σημείωση ὑπογράφοντος: Τέτοιοι τάφοι ἱερέων, μέ τά ὑπολείμματα ἀπό τά χρυσοποίκιλτα ἄμφιά τους, βρέθηκαν καί στό δάπεδο τῆς παλαιοχριστιανικῆς Βασιλικῆς τῶν Κηπιῶν, πού βρίσκεται λίγο πρὶν τὴ διασταύρωση τῆς παλιᾶς ἐθνικῆς ὁδοῦ Καβάλας - Θεσσαλονίκης μέ τὴν ὁδὸ πού ὀδηγεῖ στό σημερινὸ χωριὸ Κηπιά).

»Στό ἴδιο μέρος ὁ Γιάννης Μανδαλιανός βρῆκε καί ἄλλους τάφους. Φαίνεται ὅτι στό οἰκόπεδο τῆς ἐκκλησίας ἦταν καί τά νεκροταφεῖα, ὅπως συνέβαινε καί μέ τὸν Ἁγιο Νικόλαο τοῦ Πραβιοῦ. Ὁ Κωνσταντῆς Καραβασίλης εἶπε ὅτι ἐκκλησία ὑπῆρχε καί στήν «Μπαμπρασιά»... Ὅταν τό 1947-48 ἀνοίγαν θεμέλια γιὰ νά κτί-

σουν τό ἐκκλησιάκι τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ἔξω ἀπό τό χωριό πρὸς τό Πράδι, ἐκεῖ βρέθηκαν πολλά πῆλινα ὄστρακα, πού ὅταν τὰ συναρμολογούσαμε, γίνονταν θυμιατά καί ἄλλα ἀντικείμενα. Δέν ξέραμε τὴν ἀξία τους καί τὰ πετούσαμε στό ρέμα, εὐχαριστημένοι ὁμως ἀπὸ τὴν ἀπόδειξη ὅτι πράγματι ὑπῆρχε ἐκεῖ ἐκκλησία. Οἱ γέροντες εἶπαν ὅτι γκρέμισε ἀπὸ βράχους πού ἔπεσαν καί τὴν καταπλάκωσαν.

» Θεμέλια ἄλλης ἐκκλησίας διακρίνονται στὴν «Παναγίτσα». Ἡ παράδοση λέει ὅτι ἐκεῖ ἦταν ἀνδρικό μοναστήρι καί στίς 15 Αὐγούστου πανηγύριζε».

(Δεῖτε ὅσα ἤδη ἀνέφερε ὁ συντάκτης τοῦ παρόντος, σχετικὰ μὲ τὴν **πιθανή ταύτιση αὐτοῦ τοῦ Μοναστηριοῦ μὲ τὸ μονόδροιο τοῦ Παντοκράτορος**, πού ἀνῆκε στὴν ὁμώνυμη Ἱερά Μονὴ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τὰ ὁποῖα παρέλαβε ἀπὸ τὸν ὑπογράφοντα καί περιέλαβε ἡ κ. Μπεϊκάκη, ἐμπλουτίζοντάς τα μὲ ἀκόμη περισσότερα στοιχεῖα ἀπὸ τὴν προφορική παράδοση, σὲ δεύτερο σύγγραμμά της, ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἐλευθερές, ἄλλοτε καί σήμερα, τό ὁποῖο ἐξέδωσε τό ἔτος 2004).

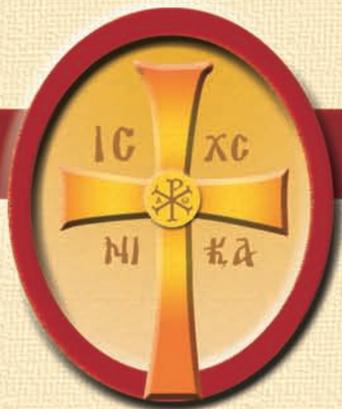
» Κάποιος ἄκουσε νά λέει ὁ παππούς του ὅτι τό μοναστήρι αὐτό τό λεηλατοῦσαν συχνά οἱ Τοῦρκοι. Γι' αὐτό ἕνα ἀπὸ τὰ διακονήματα τῶν μοναχῶν ἦταν καί τοῦ φύλακα. Εἶχαν στήσει ὄρθιες πέτρες (ὑπάρχουν μέχρι σήμερα) καί πίσω ἀπὸ αὐτές καθόταν ὁ φύλακας καλόγερος καί παρατηροῦσε πρὸς τό χωριό. Ὅταν ἔδλεπε νά ἀνεβαίνουν οἱ Τοῦρκοι, ἔδινε ἀμέσως σῆμα στό μοναστήρι, ἐκλείναν γερὰ τίς πόρτες, ἔκρυβαν ὅ,τι εἶχαν καί ἐξαφανίζονταν. Ποῦ; Ἐκεῖ κοντά ὑπάρχει μιὰ ὑποπτη σπηλιά. Μήπως πρέπει νά ἐρευνηθεῖ ὁ χώρος... Κατ' ἄλλους ὑπῆρχε ὑπόγεια σύραγμα πού ἔδινε στόν Ἁγιο



Ταξιάρχη. Μέσω αὐτῆς, ὅταν κινδύνευαν οἱ μοναχοί, πῆγαιναν καί κρύβονταν στὴν ἐκκλησία αὐτή. Ἐρείπια ἀπὸ τὸν περίβολο τοῦ μοναστηριοῦ φαίνονται πολὺ καθαρά. Σύμφωνα πάλι μὲ τὴν παράδοση, **τοὺς μοναχοὺς τοῦ μοναστηριοῦ τοὺς ἔσφαξαν οἱ Τοῦρκοι**

**μιὰ μέρα**, ἐνῶ δούλευαν στό ἀμπέλι πού εἶχαν στή θέση τὴν ὁποία σήμερα ὀνομάζουμε «φτέρρες». Τοὺς σκότωσαν ὅλους. Ἀπὸ τότε ἐρημώθηκε τό μοναστήρι. **Ἔχει λοιπὸν τό χωριό καί νεομάρτυρες!**

(Ἐδῶ προσθέτει ὁ συντάκτης τοῦ παρόντος ὅτι πρὸ ἐτῶν, μαζί μὲ τὸν τότε ἀρχαιολόγο καί ἤδη Ἐφορο τῆς IB Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων, κ. Νικόλαο Ζῆκο καί τὴν κ. Μπεϊκάκη καί ὑπὸ τὴν καθοδήγηση γηγενοῦς γέροντος, ἐπισκεφθήκαμε τὰ εἰρηπία τοῦ μοναστηριοῦ στή θέση «Παναγίτσα», ὅπου ὁ ἀνωτέρω ἔγκριτος ἀρχαιολόγος διαπίστωσε τὴν ὑπαρξη τοῦ καθολικοῦ τῆς Μονῆς, σωζομένου σὲ ὕψος ἄνω τοῦ ἑνὸς μέτρου στὴν περιοχὴ τοῦ Ἁγίου Βήματος, ἑνὸς παρεκκλησίου κειμένου στό βορειοδυτικὸ ἄκρο τοῦ καλά σωζομένου περιβόλου τοῦ μοναστηριοῦ, ἐνῶ διακρίνονται καί εἰρηπία ἄλλων κτιρίων (κελιῶν; Τραπέζης;) καί μιὰ σπηλαιώδης κόγχη, μέσα στὴν ὁποία μέχρι σήμερα ὑπάρχουν εἰκονίσματα καί δίπλα ἕνα μικρὸ «στασίδι». Στὴν πορεία μας πρὸς τὴν «Παναγίτσα», ἐξ ἄλλου, ὁ γηγενὴς γέρον ὁδηγὸς μᾶς ὑπέδειξε τὰ θεμέλια δύο ἄλλων ἐκκλησιῶν, τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου (πολὺ κοντὰ στὸν Ἱερό Ναὸ τῶν Ταξιάρχων), βορείως τῶν νεκροταφείων τῶν γηγενῶν κατοίκων καί τοῦ Προφήτη Ἡλία, (βορείως τοῦ μέσου τοῦ σημερινοῦ χωριοῦ) κειμένων. Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἐπίσκεψη προῆλθαν καί οἱ φωτογραφίες τῆς «Παναγίτσας» πού δημοσίευσε ἡ κ. Μπεϊκάκη στό δεύτερο βιβλίο της.



Κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιο 2006 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. κ. Χρυσόστομος :

**Ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησε:** τὴν **2αν** εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Γεωργίου Ὁρφάνιου, τὴν **7ην** εἰς τὸ Παρεκκλήσιον τοῦ Μητροπολιτικοῦ οἴκου, ὅπου ἐτέλεσεν καὶ τὸ μνημόσυνον τῆς μητρὸς τοῦ Κυριακῆς, τὴν **9ην** εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Γεωργίου Σιδηροχωρίου, τὴν **16ην** εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Γεωργίου Μεσορόπης, τὴν **17ην** εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Μαρίνης τῶν Κατασκηνώσεων τῆς Νομαρχίας εἰς τοὺς Ἀμολόφους, τὴν **20ην** εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Προφήτου Ἡλιοῦ Αὐλῆς, τὴν **23ην** εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Γεωργίου Ποδοχωρίου, τὴν 26ην εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Παρασκευῆς Ἐξοχῆς, τὴν **27ην** εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Ἀγ. Παντελεήμονος Χρυσοκάστρου, τὴν **28ην** εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Εἰρήνης Χρυσοβαλάντου Γεωργιανῆς, τὴν **30ην** εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Γεωργίου Κηπιῶν.

**Ἐχοροστάτησε καὶ ὠμίλησε:** τὴν **19ην** εἰς τὸν Ἑσπερινὸν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Προφήτου Ἡλιοῦ Παλαιοχωρίου, τὴν **25ην** εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Παρασκευῆς εἰς Ἐλευθ/πολιν, τὴν **26ην** εἰς τὸν Ἑσπερινὸν εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Ἀγ. Παντελεήμονος Χρυσοκάστρου, τὴν **27ην** εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Παντελεήμονος Δρυάδος, ὅπου καὶ προέστη τῆς Λιτανείας.

**Συμμετέσχε:** τὴν **4ην** καὶ **5ην** τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, τὴν **16ην** εἰς τοὺς Γάμους τῶν Παπαεμμανουὴλ Γρηγορίου καὶ τῆς Βασιλικῆς εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Παντελεήμονος Δράμας.

**Παρέστη:** τὴν **15ην** εἰς Πολιτιστικὰς ἐκδηλώσεις εἰς Παλαιοχώριον.

**Ἐτέλεσε:** τὴν **9ην** τὰ ἐγκαίνια αἰθούσης εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Παρασκευῆς Παλαιοχωρίου, τὴν **24ην** τὰ θυρανοίξια Ἐξωκκλησίου Ἀγ. Ἀναργύρων Ἐλευθ/πόλεως, ιδιόκτητον τῆς οἰκογενείας Λάμπρου Τουφεξῆ.

**Προέστη:** τὴν **16ην** εὐγενῶς προσκληθεὶς, τοῦ μνημοσύνου τοῦ Πρωτ. Βασιλείου Ζωγιανοῦ εἰς τὴν Μεσορόπην καὶ τοῦ τεσσαρακονθήμερου μνημοσύ-



Θυρανοίξια Ἀγ. Ἀναργύρων.  
Μαζὶ μὲ τὴν οἰκογένεια τῶν κητόρων.

νου τοῦ Πρεσβυτέρου Χαραλάμπους Κουντουξιάδη εἰς Κοκκινοχώριον, τὴν ἰδίαν ἡμέραν τῆς Νεκρωσίμου ἀκολουθίας τοῦ Χαραλάμπους Χαραλαμπίδη 19 ἐτῶν εἰς Γεωργιανήν, τὴν **31ην** τοῦ μνημοσύνου τοῦ Προκατόχου τοῦ Κυροῦ Εὐδοκίμου εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἀγ. Νεκταρίου Ἐλευθ/πόλεως.

**Ἐπισκέφθηκε:** τὴν **30ην** τὶς ἐκκλησιαστικὰς Κατασκηνώσεις «Μέγας Κωνσταντῖνος» παρεκάθησεν εἰς τὸ γεῦμα καὶ ὠμίλησεν ἐπικαίρως εἰς τὶς Κατασκηνώτριες.



**Ἐκπροσωπήθηκε:** ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου, Πρωτ. Ἀθανασίου Παπαδάκη, τὴν **19ην** εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱ. Ναὸν Προφήτου Ἡλιοῦ Νικήσιανης, τὴν **20ην** εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Προφήτου Ἡλιοῦ Φωλιάς, τὴν **23ην** εἰς τὴν ἐπιμνημόσυνον δέησιν εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ ἥρωος ἀγωνιστοῦ Δημητρίου Τσαμκιράνη κατὰ τὴν τουρκικὴν εἰσβολὴν εἰς τὴν Κύπρον, τὴν **25ην** εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Ἀγ. Παρασκευῆς εἰς Ν. Ἡρακλείτσαν ὡς καὶ εἰς τὰ θυρανοίξια τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης εἰς Ν. Ἡρακλείτσαν.



Θ. Λειτουργία, όπου ἐπάτησαν οἱ πόδες τοῦ Ἁγ. Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ.

## Κατὰ τὸν μῆνα Αὐγουστο ὁ Σεβασμώτατος Μητροπολίτης μας κ.κ. Χρυσόστομος

**Ἐλειτούργησε καὶ ὠμίλησε:** τὴν 2αν εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Ἁγ. Γεωργίου Ὁφρυνίου ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ Ἁγ. Θεοδώρου τοῦ ἐκ Δαρδανελίων τοῦ νεομάρτυρος, τὴν 6ην εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱ. Ν. Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Παραλίας Ὁφρυνίου (Τουζλα), τὴν 15ην ἑορτὴν τῆς Κοιμ. τῆς Θεοτόκου εἰς Ν. Πέραμον, ὅπου καὶ προέστη τῆς Λιτανείας τῆς Ἱ. εἰκόνας τῆς Παναγίας, τὴν 20ην εἰς τὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Ἀνδρέου, τὴν 23ην κατὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἑορτῆς τῆς Παναγίας εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Παναγίας Φανερωμένης Ν. Ἡρακλείτσας, ὅπου τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας προέστη τῆς Λιτανείας τῆς θαυματουργοῦ εἰκόνας τῆς Παναγίας, τὴν 24ην εἰς τὸν Ἱ. Ν. Ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ εἰς Μεσορόπην, τὴν 27ην εἰς τὸν Ἱ. Ν. τῆς Κοιμ. τῆς Θεοτόκου εἰς Ἀκροπούριον, τὴν 29ην εἰς τὴν πανηγυρίζουσαν Ἱ. Μονὴν Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου Νικήσιανης.

**Ἐχοροστάτησε καὶ ὠμίλησε:** τὴν 1ην εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς Μικρᾶς Παρακλήσεως εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν Παναγίας Φανερωμένης Ν. Πέραμου, τὴν 2ην εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς Μεγ. Παρακλήσεως εἰς τὸν Ἱ. Ν. Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀντιφιλιππων, τὴν 3ην εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς Μικρᾶς Παρακλήσεως εἰς τὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Δημητρίου Ἀκροποτάμου, τὴν 4ην εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς Μεγ. Παρακλήσεως εἰς τὸν Ἱ. Ν. Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Νικήσιανης, τὴν 5ην εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Μεταμορφώσεως εἰς Κ. Α. Υ. Υ. Ν. Πέραμου, ὅπου καὶ προέστη τῆς Λιτανείας τῆς Ἱ. εἰκόνας, τὴν 6ην εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς Μεγάλης Παρακλήσεως εἰς Ν. Ἡρακλείτσας, τὴν

7ην εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς Μικρᾶς Παρακλήσεως εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Παναγίας Παγγαιώτισσας, τὴν 8ην εἰς τὴν ἀκολουθίαν τῆς Μεγάλης Παρακλήσεως εἰς τὸν Ἱ. Ν. Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Μουσθένης, τὴν 14ην εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τῆς Κοιμήσεως εἰς τὸ Προσκύνημα τῆς Παναγίας Φανερωμένης εἰς Ν. Πέραμον, τὴν 22αν εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ πανηγυρίζοντος Ἱ. Ν. Ἡρακλείτσας, τὴν 28ην εἰς τὸ ἑσπερινὸν τοῦ πανηγυρίζοντος Ἱ. Ν. Τιμίου Προδρόμου Μεσοτόπου.

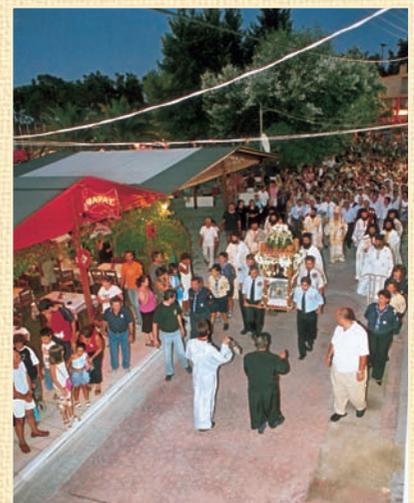
**Συμμετέσχε:** τὴν 12ην εἰς τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου εἰς Μυτιλήνην καὶ Ἀγιάσο Λέσβου, τὴν 13ην εἰς συγχοροστασίαν κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν εἰς τὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Τριάδος Ἀγιάσου καὶ τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰς τὴν Παράκλησιν, τὴν 18ην καὶ 19ην συμμετέσχε τοῦ Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, τὴν 31ην εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς Ἰνδίκτου εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Γεωργίου Φαναρίου, ὅπου σὺν τῷ τέλος τοῦ ἑσπερινοῦ προσφώνησε τὸν Οἶκ. Πατριαρχην.

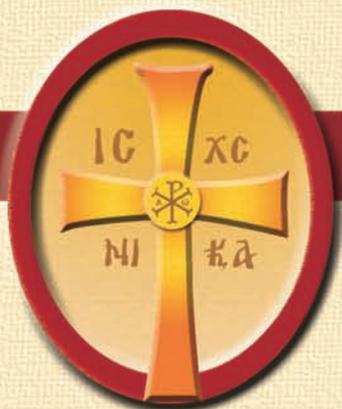
**Ἐθεμελίωσε:** τὴν 27ην μετὰ τοῦ Δημάρχου Ἐλευθερῶν καὶ τοῦ Νομάρχου Καβάλας τὸν Ἱ. Ναὸν Ἁγ. Φανουρίου εἰς Ν. Ἡρακλείτσας.

**Ἐχειροθέτησε:** τὴν 29ην εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου Ἀναγνώστην τὸν Παρασχιάκο Σγουράδη ἐκ Νικήσιανης.

**Ἐδάπτισε:** τὴν 26ην εὐγενῶς προσκληθεὶς, εἰς τὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Σοφίας εἰς τὰς κατασκηνώσεις Ν. Ἡρακλείτσας τὴν θυγατέρα τῶν Γινικοπούλου Πλάτωνος καὶ Δοκτίνης Γεωργιάδη, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδόθη τὸ ὄνομα Βικτώρια.

Τὴν 27ην εἰς τὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Νικολάου Ἐλευθερουπόλεως τὴν θυγατέρα τῶν Μποσμπότη Χρήστου καὶ τῆς Κρουωνᾶ Ἀθηνᾶς, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδόθη τὸ ὄνομα Δέσποι-





σιμώτατος Ποιμενάρχης μας, με πλειάδα Πρεσβυτέρων από την Ίερά Μητρόπολή μας και όχι μόνον. Ο Ιστορικός Ναός της Μεγαλόχαρης επεκτείνεται με δύο εκατέρωθεν παρεκκλήσια. Η δοθήθεια όλων είναι σημαντική και παρακαλούμε για την συμπαράσταση όλων όσων ενδιαφέρονται να συνδράμουν για την ολοκλήρωση των έργων του Ίερου Ναού.

## ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΝΕΟΥ ΠΑΡΕΚΚΛΗΣΙΟΥ ΣΤΗΝ ΗΡΑΚΛΕΙΤΣΑ ΕΠ' ΟΝΟΜΑΤΙ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ Κυριακή 27 Αυγούστου 2006

Με μεγάλη χαρά, κληρος και λαός, προεξάρχοντος του Σεβ/τάτου Ποιμενάρχου μᾶς Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κ.κ. Χρυσσοτόμου, παρουσία όλων τῶν τοπικῶν ἀρχῶν θεμελιώθηκε τὸ νέο παρεκκλήσι ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Μάρτυρος ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ τοῦ Νεοφανοῦς. Ὁ χώρος ἀνέγερσης τοῦ Ίερου Παρεκκλησίου δρῖσκεται σὲ κοινόχρηστο χώρο μπροστὰ στὸ πολυκατάστημα ΜΑΣΟΥΤΗ τῆς Νέας Ἡρακλείτσας καὶ παραχωρήθηκε ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ Συμβούλιο τοῦ Δήμου Ἐλευθερῶν γιὰ νὰ ἐξυπηρετεῖ τὶς λατρευτικὲς ἀνάγκες ὄχι μόνο τοῦ κοιμητηρίου τῆς Νέας Ἡρακλείτσας ἀλλὰ καὶ τῆς ἐνορίας γενικότερα. Τὸ Ίερόν Παρεκκλήσιον

**Εὐλόγησε:** τὴν 26ην εὐγενῶς προσκληθεῖς, τοὺς γάμους τῶν Γινικοπούλου Πλάτωνος καὶ Δοκτίνης Γεωργιάδη εἰς τὸν Ἱ. Ν. Ἁγ. Τιμοθέου Ν. Ἡρακλείτσας, τὴν 27ην τοὺς γάμους τῶν Μαυρίδη Ἀθανασίου καὶ τῆς Στυλιανῆς Παππού εἰς τὸν Ἱ. Ν. Πυργοχωρίου.

### ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΟΡΙΩΝ

Με μεγάλη λαμπρότητα καὶ δυζαντινὴ μεγαλοπρέπεια, ἐόρτασε καὶ φέτος τὸ Προσκύνημα τῆς Παναγίας τῆς Νέας Ἡρακλείτσας τὴν 22αν καὶ 23η Αυγούστου με τὴν παρουσία τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου μᾶς Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κ.κ. Χρυσσοτόμου, τῶν τοπικῶν Ἀρχῶν καὶ χιλιάδων Πιστῶν. Τὴν παραμονὴ τῆς ἐορτῆς τελέσθηκε ὁ Μέγας Πανηγυρικὸς Ἐσπερινός, ἐνῶ τὴν κυριώνημο ἡμέρα ὁ Ὁρθρος καὶ ἡ Ἀρχιερατικὴ θεία Λειτουργία καὶ τὸ ἀπόγευμα ἡ Λιτανεία τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνας τῆς Μεγαλόχαρης. Τῶν Ίερῶν ἀκολουθιῶν προσέθη ὁ Σεβα-



θεμελιώθηκε από τόν Σεβασμιώτατο Ποιμέναρχη μας και τόν Ἀξιότιμο Δήμαρχο Ἐλευθερῶν κ. Χαράλαμπο Χρυσανίδη. Ἰδιαίτερος ξεχωριστή ἦταν ἡ παρουσία τοῦ Ἐξοχοτάτου Νομάρχου Καβάλας κ. Θεοδώρου Καλιοτζή και τῶν ἀξιότιμων κ.κ Μιχαήλ Φασούλα Ἀντιδημάρχου, Ἐλευθερίου Μαλγαρινοῦ Προέδρου Τοπικοῦ Συμβουλίου, Δημητρίου Μπαταλογιάννη Δημοτικοῦ Συμβούλου και Προέδρου τοῦ Πολ. Συλλόγου Νέας Ἡρακλείτης και Στυλιανοῦ Μασούνατζη Προέδρου τοῦ ὁμίλου Ἀλιέων «Ἀρεθούσα». Ὁμίλησαν κατάλληλα ὁ Σεβασμιώτατος, ὁ κ. Νομάρχης, ὁ κ. Δήμαρχος και ὁ Ἐφημέριος τῆς Ἐνορίας Ἀρχιμ. τοῦ Οἴκ. Θρόνου Θωμάς Ἀνδρέου.

## ΕΝΟΡΙΑΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΥ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΑΙΝΙΑΣ ΓΙΑ ΤΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

Στά πλαίσια τῆς ποιμαντικῆς ἐργασίας προβλήθηκε στίς 12 Ἰουνίου, ταινία σχετική με τά Πανάγια Προσκυνήματα τῶν Ἁγίων Τόπων, τήν ὁποία παρακολούθησαν με ἰδιαίτερη προσοχή ἄρκετοί Παλαιοχωρινοί.

## ΥΠΟΔΟΧΗ ΛΕΙΨΑΝΟΥ ΑΓΙΟΥ ΘΕΟΦΙΛΟΥ



*Ἵποδοχή Ἁγίου Θεοφίλου*

Με τίς εὐλογίες τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐλευθερουπόλεως κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, τήν Κυριακή 9 Ἰουλίου, τὸ Παλαιοχώρι ὑποδέχτηκε με ἐπισημότητα τὸ ἄφθαρτο δεξι χέρι τοῦ Ἁγίου Θεοφίλου τοῦ Μυροβλήτου. Τὸ ἱερό λείψανο μετέφεραν πρὸς ἁγιασμό και εὐλογία τῶν πιστῶν, οἱ Πατέρες Ἐπιφάνιος και Βησσαρίων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Παντοκράτορος Ἁγίου Ὁρους, κατόπιν δεδαίως τῆς ἀδείας του Πανοσιολογιοτάτου Καθηγουμένου π. Γαβριήλ. Κατά τὸ Πανηγυρικό Ἱερατικό Συλλεiturγο πού τελέστηκε στόν

Καθεδρικό Ναὸ Ἀποστόλου Θωμά, τὸν θεῖο Λόγο κήρυξε ὁ π. Ἐπιφάνιος ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στό θαυμαστό βίο τοῦ Ὁσίου Θεοφίλου, στό ἰδιαίτερο χάρισμα τῆς ἀφθαρσίας και Μυροβλησίας του, καθὼς και στίς πνευματικές ἀρετές τοῦ Ἁγίου: πίστες, ταπείνωσης, ἀγάπης, προσευχῆς, νηστείας, τίς ὁποῖες κάλεσε τὸν πιστὸ λαὸ νὰ μιμηθεῖ.

## ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΑΙΘΟΥΣΑΣ ΤΕΛΕΤΩΝ Ι. Ν. ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ



*Ἐγκαίνια στό ἀρχονταρῖκι Ἁγίας Παρασκευῆς*

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς 9 Ἰουλίου, ὁ Σεβασμιώτατος Ποιμέναρχης μας κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ τέλεσε τά ΕΓΚΑΙΝΙΑ στό ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ τοῦ Ἱεροῦ Ἐξωκλήσιου Ἁγίας Παρασκευῆς. Στὴν τελετὴ συμμετείχε, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζιχνῶν και Νευροκοπίου κ. Ἱερόθεος.



*Στό ἀρχονταρῖκι τῆς Ἀγ. Παρασκευῆς. Πλησίον ὁ Ζιχνῶν Ἱερόθεος.*

